

ÅRET MED FOLKTINGET

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2024



FOLKTINGET

INNEHÅLL

FÖRORD	3
INLEDNING	5
FÖRVALTNING	13
UTBILDNING	16
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRD	19
INTEGRATION AV INVANDRARE PÅ SVENSKA	23
SPRÅKSKYDD	26
SVENSKA DAGEN	29
SVENSKA VECKAN	32
SUOMIAREENA	35
NORDISK OCH INTERNATIONELL VERKSAMHET	36
KOMMUNIKATION OCH SYNLIGHET	39
EKONOMI	42
REVISIONSBERÄTTELSE	43
RESULTATRÄKNING	44
BALANSRÄKNING	45
ANSTÄLLDA OCH FÖRTROENDEVALDA	46



FOLKTINGET

DET HÄR ÄR FOLKTINGET

Folktinget är ett samarbetsorgan för den svenskspråkiga befolkningen i Finland, med uppdrag att främja den svenskspråkiga befolkningens språkliga, kulturella och samhälleliga intressen. Folktinget verkar över politiska gränser, och alla riksdagspartier med svensk verksamhet deltar i arbetet. Verksamheten styrs av lagen om Folktinget. Vi arbetar för att stärka det svenska språkets ställning och kulturen på svenska i Finland. Det betyder samtidigt att vi verkar för en levande tvåspråkighet och för ett tolerant språkklimat. Du hittar oss på folktinget.fi, Facebook, LinkedIn, Youtube och Instagram samt via olika poddplattformar som Spotify, iTunes och Soundcloud.

GRAFISK FORM: CHRIBBE AARNIO / KRÅKA DESIGN

FOTON: NIKLAS GERKMAN, JOHAN LINDHOLM, KARL VILHJÄLMSSON, ANNA JUNGNER-NORDGREN, CHRISTINA GESTRIN, GERD NORRGÅRD, SHUTTERSTOCK

FÖRORD

En tillbakablick på Folktingets verksamhet under året visar att aktiviteten varit stor. Folktinget har gett 38 utlåtanden och skrivelser till ministerier och riksdagen om lagförslag och initiativ. Folktinget har även hörts i riksdagens utskott, behandlat ca 100 språkskyddsärenden, ordnat kulturevenemang, deltagit i arbetsgrupper och paneler och föreläst om språkliga rättigheter och om Finlands tvåspråkighet på konferenser, seminarier och mässor både i Finland och utomlands. Under året har vi förnyat Folktingets webbsidor. Vi har ordnat program som berör Finlands tvåspråkighet och språkliga rättigheter i samband med presidentvalet i januari och Europavalet i juni. Därtill har vi utarbetat Folktingets mål för kommunalvalet och välfärdsområdesvalet som hålls i april 2025.

Folktingets påverkansarbete lämnade tydliga spår i flera av de lagpropositioner som regeringen gav till riksdagen och i riksdagens betänkanden. Under året har vi glatt oss åt att riksdagen avskaffade avgiften för språkprovet i finska som krävs av svenskspråkiga tjänstemän inom statsförvaltningen. Folktinget framförde kravet om avskaffande av avgiften i samband med regeringsförhandlingarna och hördes av riksdagens kulturutskott då lagförslaget behandlades. Vi är också glada över att riksdagen beslöt reservera medel för anordnandet av den svenskspråkiga utbildningen av räddningspersoner vid Helsingfors räddningsskola med start hösten 2025. Folktinget har länge arbetat för att Helsingfors räddningsskola ska få ordna den svenskspråkiga utbildningen av räddningspersoner på regelbunden basis.

Mycket arbete har också under året lagts ner på att utveckla de svenskspråkiga integrationsstigarna. Folktingets samarbete med andra svenskspråkiga organisationer har fortsatt och ett resultat är att en statlig tjänst för koordineringen av den svenskspråkiga integrationen har tillsatts vid NTM-centralernas och AN-byråernas utvecklings- och förvaltningscenter (UF-centret).

Folktinget har också haft förmånen att ta del av information om arbetet med Ålands självstyrelselag i och med att justitierådet Gustav Bygglin höll ett uppskattat anförande vid förvaltningsutskottets möte i februari. Därtill har Folktinget besökt Åland och diskuterat aktuella frågor med lagtingets talman Jörgen Pettersson, bland annat den svenskspråkiga utbildningen av räddningspersoner som har en stor betydelse också för Åland.

Ibland ger Folktingets kontakter till myndigheter snabbt resultat, men då det gäller strukturella och organisatoriska ärenden kan processen för att nå ett resultat ta lång tid. Under året har Folktingets arbete för den svenskspråkiga servicen inom social- och hälsovården fortsatt. De svenskspråkiga strukturerna i de tvåspråkiga välfärdsområdena är fortfarande på hälft och nationalspråksnämnderna, som enligt lagen har betydande uppgifter för att följa upp den svenskspråkiga servicen, söker fortfarande sin roll och sina metoder för att påverka. Folktinget har påtalat behovet av språkplanering, språkkonsekvensutredningar, språkbrukstillägg för personalen och strukturer som sammanför klienter och personal som talar svenska.

Också i Folktingets verksamhet har det förändrade säkerhetsläget i vår omvärld märkts. Vi har gett ett utlåtande om statsrådets beredskapsplan och vi har betonat Svenska Yles roll i kriskommunikation. Frågor som berört demokrati, grundläggande rättigheter och delaktighet har varit starkt framme i Folktingets verksamhet, vilket återspeglar den tid vi lever i.



Henrik Wickström
ordförande



Christina Gestrin
folktingssekreterare



↑ Folktinget samlades till session i Lilla Parlamentet den 18 maj.

← Diskussionerna från årets politikerforum Suomiareena i Björneborg strömmades direkt.

INLEDNING

Folktinget inledde året med en presidentvals-kampanj där alla presidentkandidater fick svara på frågan om betydelsen av Finlands tvåspråkighet i en kort video. Inför valet till Europaparlamentet i juni ordnade vi ett seminarium och en paneldebatt om språkminoriteter och språkliga rättigheter inom EU, och strax före julen godkände Folktingets styrelse Folktingets målsättningar för kommunalvalet och välfärdsområdesvalet som hålls i april 2025. Genom att uppmärksamma nationella val vill Folktinget påminna kandidater och väljare om att språkliga rättigheter är grundläggande rättigheter som ska beaktas i beslutsfattandet på alla nivåer i samhället.

En utredning vid undervisnings- och kulturministeriet som publicerades på våren lyfte upp den synnerligen oroväckande utvecklingen beträffande finskspråkiga ungdomars försvagade kunskaper i svenska. Kunskaperna har år för år försvagats sedan svenska språket avskaffades som obligatoriskt ämne i studentexamen år 2005. Folktinget har under året sammankallat representanter för de universitet som utbildar svensklärare. Vi har nått av oroande information om att resurserna för svensk didaktik vid universiteten skurits ner, vilket påverkar resurserna för utbildningen av svensklärare. Att kunskaperna i svenska har försvagats i den finskspråkiga skolan och att allt färre skriver svenska i studentexamen är olyckligt, inte minst med tanke på att Finland och Sverige är närmare varandra än på mycket länge på grund av säkerhetsläget i våra länder.

Folktinget har i år igen kontaktats av många personer som upplevt att deras språkliga rättigheter inte har tillgodosetts av myndigheterna. Folktinget kontaktar myndigheten i fråga, berättar om det skedda

och ber om ett svar. Ofta leder kontakten till konkreta åtgärder där myndigheterna korregerar sina processer. En vanlig förklaring till det skedda är att myndigheten har brist på svenskkunnig personal. Vi har därför allt oftare påmint myndigheterna om att en systematisk språkplanering av verksamheten underlättar tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna. Genom att utnyttja personalens språkkompetens effektivt, strategiskt och planmässigt förbättras myndigheternas möjligheter att tillgodose enskilda personers språkliga rättigheter avsevärt. En förutsättning för att språkplanering ska vara möjlig är att myndigheterna kartlägger personalens språkkunskaper.

Digitaliseringen av samhällstjänster och användning av artificiell intelligens blir snabbt vanligare. Folktinget har under året gett utlåtanden om digitaliseringen och framhållit att ibruktagandet av myndigheters digitala verktyg bör ske samtidigt på både finska och svenska. AI används allt oftare för översättning och transkribering (med varierande resultat) och det finns behov av en diskussion om vilka andra tekniska möjligheter AI kan ge för att underlätta språkplanering. Kunde till exempel AI-baserade verktyg sammanföra svenskspråkiga klienter med svenskkunnig personal inom social- och hälsovården?

Regeringen bereder en omstrukturering av statens regionförvaltning i syfte att inrätta en riksomfattande myndighet, Tillstånds- och tillsynsverket, samt tio regionala livskraftscentraler. Till följd av detta höll Folktinget ett möte med finansministeriets statssekreterare Elina Laavi på våren, och därtill har vi lämnat ett omfattande utlåtande om propositionsutkastet till ministeriet. Folktinget har tydligt understrukit vikten av att den svenskspråk-



Skådespelaren Jaana Saarinen vann årets Pokkaruotsi-pris på Svenska dagen. Priset delades ut av Helsingin Sanomats chefredaktör Erja Yläjärvi.

kiga befolkningens rätt till tjänster på sitt eget språk tryggas när de nya strukturerna planeras och förverkligas, och vi har påtalat behovet av språkplanering inom de tilltänkta myndigheternas verksamhet.

Till Folktingets uppgifter hör att bevaka att de språkliga rättigheterna tillgodoses vid handläggningen av ärenden i domstolar. Det pågår som bäst ett omfattande arbete i arbetsgruppen för rättsväsendet, tillsatt av justitieministeriet år 2023. Arbetsgruppen, vars mandat sträcker sig fram till år 2027, ser över processer och funktioner inom hela rättsväsendet, och folktingssekreteraren ingår i gruppen som permanent sakkunnig. Rättsväsendets tjänster ska erbjudas likvärdigt på båda nationalspråken, men i praktiken har det visat sig att det finns stora brister i den svenskspråkiga servicen. Tack vare ett åtgärdsförslag i nationalspråksstrategin som godkändes av statsrådet år 2021, har justitieministeriet och Domstolsverket under året genomfört ett projekt gällande utveckling av den svenskspråkiga servicen vid domstolarna. Domstolsverket har gjort en omfattande utredning om hur väl de tvåspråkiga domstolarna betjänar på svenska. Resultatet pekar på stora brister. Folktinget har i arbets-

gruppen för rättsväsendet framhållit att det är ytterst viktigt att servicen inom rättsväsendet fungerar likvärdigt på båda nationalspråken. Folktinget fortsätter att arbeta för att de brister som nu upptäckts åtgärdas.

Svenska veckan firades i november med kulturprogram på 28 orter och nådde ut till över 20 000 personer. Folktingets stora, televiserade Svenska dagen-fest ordnades i Borgå och sågs av över 40 000 personer. Programmen under både Svenska dagen och Svenska veckan har fått mycket positiv respons. Genom evenemangen vill vi bidra till att ge det svenska i Finland synlighet, stärka Finlands tvåspråkighet och ge så många som möjligt en kulturupplevelse på svenska. Folktinget deltog också med program på Suomiareena i Björneborg och med en monter på bokmässan i Helsingfors.

Den internationella verksamheten har varit händelserik och Folktinget har fått ta emot flera internationella besöksgrupper samt även inbjudits till att hålla inlägg om svenska språkets ställning i Finland vid konferenser om minoritetsspråk runt om i Europa. Vi är glada över att det finns ett stort intresse för Finlands tvåspråkighet, som sträcker sig långt utanför Finlands gränser.

Utlåtanden, skrivelser och höranden

Förvaltning

28.5	Enkät svar till justitieministeriets arbetsgrupp om eventuellt förkortad remisstid för utlåtanden och sätt att underlätta remissförfarandet
2.7	Utlåtande om justitieministeriets utkast till statsrådsförordning om Rättstjänstverket
15.8	Utlåtande till finansministeriet om utkast till ändring av lagen om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata
31.8	Utlåtande till finansministeriet om reformen av statens regionförvaltning
11.10	Skrivelse till justitieministeriet om lagboken Finlands lag på svenska
16.10	Skriftligt yttrande till riksdagens förvaltningsutskott om förslag till ändring av lagen om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata
24.10	Hörande på inbjudan av finansministeriets lagstiftningsarbetsgrupp om digitala myndighetstjänster som primär kommunikationskanal mellan myndigheter och enskilda personer
31.10	Utlåtande till finansministeriets lagstiftningsarbetsgrupp som uppföljning av hörandet 24.10
5.11	Utlåtande till justitieministeriet om arbetsgruppens för rättsväsendet preliminära alternativa åtgärdsförslag
15.11	Utlåtande till justitieministeriet om Utsökningsverkets nätverk av verksamhetsställen
22.11	Utlåtande till justitieministeriet om utkast till principbeslut av statsrådet om nationellt program för att främja demokrati och deltagande
2.12	Skrivelse till Polisstyrelsen om en likvärdig användning av nationalspråken i skyltning

Social- och hälsovård

11.1	Skrivelse till Vanda och Kervo välfärdsområde om att mötesprotokollen från välfärdsområdets fullmäktige och styrelse inte översatts till svenska
24.1	Utlåtande till social- och hälsovårdsministeriet om utkastet till riksomfattande program för ungdomsarbete och ungdomspolitik (RUNGPO) 2024–2027
22.5	Skrivelse till de tvåspråkiga välfärdsområdena, Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen om rekommendationer avseende kartläggningar av personalens språkkunskaper
17.6	Utlåtande till social- och hälsovårdsministeriet om förslaget att införa en terapigaranti för barn och unga
1.7	Utlåtande till social- och hälsovårdsministeriet om förslaget till en reform av sjukhus- och journätverket
9.8	Utlåtande till social- och hälsovårdsministeriet om förslaget att offentliga vårdanordnare inte längre ska handha ansvaret att ordna körkortskontroller och -utlåtanden
13.8	Utlåtande till social- och hälsovårdsministeriet om ändring av kompetenscentrumverksamheten inom det sociala området
6.11	Skriftligt yttrande till riksdagens förvaltningsutskott om förslaget till en reform av sjukhus- och journätverket
7.11	Hörande i riksdagens förvaltningsutskott om förslaget till en reform av sjukhus- och journätverket
15.11	Skrivelse till Folktingets förtroendevalda om språkbrukstillägg
21.11	Skriftligt yttrande till riksdagens social- och hälsovårdsutskott om förslaget till en reform av sjukhus- och journätverket
25.11	Hörande i riksdagens social- och hälsovårdsutskott om förslaget till en reform av sjukhus- och journätverket



↑ Wegelius Kammarstråkars kvartett stod för musiken på årets Svenska dagen-mottagning.

← Folktinget besöktes av Europarådets rådgivande kommitté om ramkonventionen för skydd av nationella minoriteter i april.

- 25.II Skriftligt yttrande till riksdagens social- och hälsovårdsutskott om förslaget att offentliga vårdanordnare inte längre ska handha ansvaret att ordna körkortskontroller och -utlåtanden
- 10.I2 Utlåtande till Finlands Dövas Förbund rf och Finlandssvenska teckenspråkiga rf om revitaliseringsprogrammet för det finlandssvenska teckenspråket

Utbildning

- 14.5 Utlåtande till riksdagens kulturutskott om regeringens förslag till lag om ändring av 12 § i lagen om de språkkunskaper som krävs av offentligt anställda
- 4.6 Utlåtande till undervisnings- och kulturministeriet om utkast till regeringens proposition med förslag till lag om ändring av gymnasielagen och vissa lagar som har samband med den

Undervisningsminister Anders Adlercreutz höll ett anförande på sessionen.



- 14.6 Utlåtande till undervisnings- och kulturministeriet om regeringens proposition till riksdagen med lag om försök med verksamhetsstyrning inom yrkesutbildningen och till vissa lagar som har samband med den
- 14.6 Utlåtande till undervisnings- och kulturministeriet om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om grundläggande utbildning och till vissa lagar som har samband med den
- 6.8 Utlåtande om justitieministeriets utkast till regeringens proposition med förslag till lag om ändring av diskrimineringslagen

Integration

- 10.6 Utlåtande till statsrådets kansli kring programmet för rasism och likabehandling
- 6.8 Utlåtande till arbets- och näringsministeriet om förordningar som preciserar integrationslagen
- 30.9 Kommentarer till arbets- och näringsministeriet gällande bakgrundsmaterialet till samhällsorienteringen
- 24.10 Utlåtande till arbets- och näringsministeriet om utkastet till regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om främjande av integration

Internationellt

- 28.2 Utlåtande till Europarådets rådgivande kommitté för Ramkonventionen om skydd för nationella minoriteter om den finska regeringens sjätte rapport om genomförandet av ramkonventionen om skydd för nationella minoriteter
- 17.6 Utlåtande till the European Commission against Racism and Intolerance (ECRI) gällande Finlands insatser för att motverka rasism, intolerans och diskriminering

Övrigt

- 24.1 Utlåtande till arbets- och näringsministeriet om utkastet till Statsrådets beslut om målen med försörjningsberedskapen
- 26.8 Utlåtande till undervisnings- och kulturministeriet om understöd till tidningspressen på de nationella minoritetsspråken 2024

Berättelse om motionerna från sessionen

Motion nr 1: Om åklagarmyndigheternas kapacitet att hantera ärenden på två språk

Folktingssekreterare Christina Gestrin och Kristina Beijar, sakkunnig i förvaltningsärenden, höll i oktober ett möte med Nina Immonen, som är specialsakkunnig vid Domstolsverket. Ett tema för mötet var bristen på svenskkunniga åklagare. I november fortsatte diskussionen kring åklagarsituationen med språkrättsrådet Corinna Tammenmaa från justitieministeriet.

Biträdande justitieombudsmannen Mikko Sarja har i december 2024 gett ett beslut (EOAK/321/2024, 4.12.2024), i vilket han konstaterar att Åklagarmyndigheten måste se till att det inte finns några väsentliga skillnader i handläggningstiderna mellan finsk- och svenskspråkiga ärenden av samma kvalitet och omfattning. Därtill framhåller Mikko Sarja att man i detta sammanhang bör fästa uppmärksamhet vid tillgången på åklagare som behärskar svenska och vid upprätthållandet av språkkunskaperna hos åklagare som har ett annat modersmål än svenska.

Folktingets kansli kommer att kontakta distriktsåklagare Tove Myhrberg för att diskutera behovet av svenskkunniga åklagare våren 2025. Folktinget kontaktar också Helsingfors universitets juridiska fakultet i samma ärende. Vidare har Folktinget fått inbjudan till ett hörande när Åklagarmyndighetens nätverk för svenskspråkig service håller sitt årsmöte i juni 2025, i vilket Christina Gestrin och Kristina Beijar deltar.

Folktinget följer också aktivt med justitieministeriets och Domstolsverkets gemensamma projekt för utveckling av domstolarnas svenskspråkiga tjänster. Domstolsverket anställde en projektperson våren 2024 med uppgift att bland annat undersöka vilka faktorer som påverkar valet av handläggningsspråk i brottmål och tvistemål. Domstolsverket sände därefter en enkät till olika personalkategorier vid tvåspråkiga domstolar. Svaren analyserades hösten 2024, och resultaten kommer att ges offentlighet i april 2025.

Justitieministeriet publicerar Språkbarometern 2024 i februari 2025, och Folktinget kommer att använda sig av barometerns analys om förverkligandet av språkliga rättigheter i sin fortsatta verksamhet.

Motion nr 2: Åtgärdsprogram för att använda svenskan i vardagen

Motionen besvarades vid sessionen.

Motion nr 3: Språkprov i svenska för presidentkandidater

Motionen besvarades vid sessionen.

Motion nr 4: Om behovet av en ändring i den finländska översättningskulturen

Folktinget framhåller vikten av att översättningsverksamheten ses som en kärnverksamhet inom tvåspråkiga myndigheter på alla förvaltningsnivåer.

När det gäller översättningar av lagförslag har justitiekansler Tuomas Pöysti gett ett avgörande om felaktigheter i svenskspråkiga lagförslag som beretts vid olika ministerier (OKV/954/70/2020, 11.5.2023). Av avgörandet framgår att brådskan är ett centralt problem, som förorsakar fel och brister i lagberedningen och äventyrar lagberedningens kvalitet. Justitiekanslern fäster uppmärksamhet vid att resurserna för både statsrådets översättningsfunktion och justitieministeriets laggranskning måste tryggas bättre än för närvarande.

Översättningsverksamheten och skyldigheten att säkerställa tillräckliga resurser är en fråga som Folktinget aktivt lyfter fram i sin kommunikation med välfärdsområdenas tjänstemän och förtroendevalda inom de tvåspråkiga välfärdsområdena. Folktinget kommer även att rikta en skrivelse till de tvåspråkiga välfärdsområdena efter valet i april 2025. Avsikten är att framhålla vikten av att välfärdsområdena i sin verksamhetsplanering och budgetering reserverar tillräckliga resurser för översättning och textgranskning, så att finsk- och svenskspråkiga texter kan publiceras i realtid.

Kommunförbundet har inlett arbetet med en utredning över de tvåspråkiga kommunernas översättningsverksamhet. Utredningen görs i samarbete mellan Kommunförbundets svenska team och översättarteam och väntas vara klar i juni 2025. Därefter ger Kommunförbundet vid behov rekommendationer till de tvåspråkiga kommunerna.

I samband med sessionen ordnade Folktinget en EU-valdebatt kring språkliga rättigheter med kandidater från Svenska folkpartiet, Samlingspartiet, Socialdemokraterna, De gröna, Vänsterförbundet och Åland.



Motion 5: De svenska välfärdsområdena, svenskan och språktilläggen

Folktinget har aktivt lyft fram språkbrukstilläggens betydelse för att utveckla personalens kunskaper i svenska vid de tvåspråkiga välfärdsområdena, Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen. Social- och hälsopolitiska utskottet utarbetade en skrivelse om språkbrukstillägg som sändes till Folktingets samtliga förtroendevalda den 15 november. Skrivelsen riktade sig framför allt till de förtroendevalda som även är förtroendevalda i ett tvåspråkigt välfärdsområde, Helsingfors stad eller HUS. Skrivelsen innehöll bakgrundsinformation och argument för att ta i bruk samt säkra finansieringen av språkbrukstillägg. Folktinget fortsätter följa med frågan under 2025, som även är en av Folktingets målsättningar inför välfärdsområdesvalet den 13 april 2025.

Motion 6: Välfärdsområdenas tvåspråkighetsstrategier

Motionen besvarades vid sessionen.

Motion 7: Folktinget bör utreda hur svensk service fungerar i tvåspråkiga välfärdsområden

Folktinget lyfter kontinuerligt fram de tvåspråkiga välfärdsområdenas och nationalspråksnämndernas lagstadgade skyldigheter

att samla in information om tjänsterna i området utgående från språket. Frågan har lyfts fram i Folktingets arbetsgrupper och nätverk, bland annat i VPS-gruppen (Vård på svenska) och i nätverket för nationalspråksnämnderna. På mötena med nätverket för nationalspråksnämnderna den 6 februari och den 31 oktober behandlades särskilt nationalspråksnämndernas skyldighet att samla in information om tjänsterna på minoritetsspråket och att följa tillgången på tjänsterna och deras kvalitet.

Folktinget informerar och lyfter fram frågan om insamling av data om svenskspråkiga social- och hälsovårdstjänster även i utlåtanden och presentationer. Bland annat uppmärksammades informationshanteringen om svenskspråkiga tjänster i Folktingets utlåtande om utkastet till regeringens proposition om att införa en terapigaranti för barn och unga. Frågan behandlades även på Folktingets officiella diskussion på Suomiareena den 26 juni ”Hur mår barn och ungdomar i den svenskspråkiga skolan?”.

Folktinget har ett inbokat möte den 17 januari 2025 med social- och hälsovårdsministeriets kanslichef Veli-Mikko Niemi. Utöver frågan om bristande informationsinsamling om svenskspråkiga social- och hälsovårdstjänster kommer Folktinget att lyfta fram behovet av att utvärdera social- och hälsovårdsreformens inverkan på tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna och hur de har efterlevts sedan reformen trädde i kraft. Folktinget kommer att fortsätta följa med frågorna under 2025.

Motion 8: Tillse god medicinsk praxis på svenska

Folktinget har på olika sätt arbetat med att belysa behovet av tillräcklig finansiering för översättningen av God medicinsk praxis-rekommendationerna till svenska. Folktinget har tidigare bland annat haft kontakt med Duodecim och tjänsteinnehavare ansvariga

för social- och hälsovårdsfrågor på ministerie-nivå samt lyft fram frågan i olika utlåtanden. Folktinget kommer att framhålla behovet av en långsiktig och bestående lösning för finansieringen av översättningarna av God medicinsk praxis-rekommendationerna till svenska på mötet den 17 januari 2025 med social- och hälsovårdsministeriets kanslichef Veli-Mikko Niemi.



↑ Svenska dagens alla artister på scen i Borgå.

← Folktinget hade glädjen att ta emot en besöksgrupp från Kosovo. Det var en delegation från the Office of the Language Commissioner, the Office of the Ombudsman och International Organization for Migration in Kosovo som fick veta mera om Folktingets arbete och hur vi bevakar och jobbar med språkliga rättigheter i Finland.

FÖRVALTNING

Folktinget har diskuterat reformen av statens regionförvaltning med finansministeriets statssekreterare Elina Laavi och föreslagit att det införs en systematisk språkplanering vid de tvåspråkiga myndigheterna.

Förvaltningen

Folktinget har tagit ställning till flera centrala frågor och reformförslag under året. Den mest omfattande beredningen gällde reformen av statens regionförvaltning. En annan viktig beredning gällde prioritering av digitala tjänster som kommunikationskanal mellan myndigheter och enskilda personer. Båda reformerna utgår från regeringsprogrammet, som fastslår att de språkliga rättigheterna ska tillgodoses i beredningen och i myndigheternas tjänster.

Reformen av statens regionförvaltning

Till följd av den planerade reformen av statens regionförvaltning såg Folktinget det som angeläget att initiera ett möte med finansministeriets statssekreterare Elina Laavi på våren. I mötet deltog folktingssekreterare Christina Gestrin, förvaltningsutskottets ordförande Mats Brandt och Kristina Beijar, sakkunnig i förvaltningsärenden. Laavi informerade om beredningen kring inrättandet av en riksomfattande myndighet, Tillstånds- och tillsynsverket, samt tio regionala livskraftscentraler i landet. Avsikten är att reformen träder i kraft år 2026.

Det framgick av Laavis presentation att förverkligandet av språkliga rättigheter beaktas väl i beredningen, men Folktinget underströk särskilt vikten av att rättigheterna tillgodoses också i praktiken. Folktinget föreslog som en åtgärd att myndigheterna inför systematisk språkplanering av verksamheten för att underlätta tillgodoseendet av språkliga rättigheter. När det gäller de

regionala livskraftscentralerna är det viktigt att förverkliga förslaget om en livskraftscentral i Österbotten, samtidigt som givetvis alla tvåspråkiga livskraftscentraler ska kunna erbjuda tjänster på både finska och svenska. I augusti lämnade Folktinget ett omfattande utlåtande om utkastet till regeringsproposition till finansministeriet.

Lagen om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

I augusti gav Folktinget också ett annat utlåtande till finansministeriet, och detta gällde en ändring av lagen om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Enligt förslaget får myndigheten rätt att själv besluta om verksamhetsställen i sin arbetsordning. Folktinget ser det som ytterst viktigt att en förändring av servicenätverket föregås av en språklig konsekvensbedömning och underströk detta i utlåtandet. Vi framhöll också att det finns en risk för att helhetssynen gällande servicenätverket försvagas, om myndigheter i framtiden själva kan besluta om att inrätta eller lägga ned verksamhetsställen utan att det styrande ministeriet tar ställning till förslagen.

Därtill bad riksdagens förvaltningsutskott Folktinget om ett skriftligt yttrande i fråga om regeringens proposition i samma ärende. Det visade sig att flera ställningstaganden i vårt tidigare utlåtande hade beaktats i propositionen. Folktinget lyfte i det nya yttrandet igen fram behovet av en grundlig språklig konsekvensbedömning. Dessutom konstaterade vi med hänvisning till riksdagens grundlagsutskott att de skyldigheter som följer av språklagen måste beaktas när



**Folktingets
representanter
Mats Brandt,
Christina Gestrin
och Kristina
Beijar träffade
statssekreterare
Elina Laavi på
finansministeriet.
Mötet gällde
svenskans
ställning inom
reformen av
statens
regionförvalt-
ning.**

nya digitala tjänster och system skapas, så att de språkliga rättigheterna tryggas i systemlösningarna och i utvecklingen av tjänsterna. Krav på sparprogram, såsom statsförvaltningens produktivitetsprogram, får inte leda till att myndighetens förmåga att säkerställa enskilda personers rätt till service på svenska försämras.

Digitalisering och språkliga rättigheter

En viktig målsättning för regeringen är att digitala tjänster ska bli den primära kommunikationskanalen mellan myndigheter och enskilda personer. Finansministeriets lagstiftningsarbetsgrupp kallade Folktinget till ett muntligt hörande i oktober, och som uppföljning av hörandet sände vi dessutom ett skriftligt utlåtande till arbetsgruppen.

Folktinget föreslog bland annat att det tas in en språkbestämmelse i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet för att synliggöra rätten till service på svenska. Vi framhöll också att det är viktigt att myndigheterna i sin elektroniska kommunikation konsekvent använder mottagarens

språk, finska eller svenska, och underströk att alternativa kommunikationskanaler ska erbjudas jämnt på finska och svenska i enlighet med språklagen och principerna för god förvaltning.

Utsökningsverkets utvecklingsplan

Folktinget tog i november ställning till Utsökningsverkets utvecklingsplan gällande nätverket av verksamhetsställen. Det preliminära förslaget i planen visade på en betydande minskning av verksamhetsställen i landet, vilket om det förverkligas kunde innebära att antalet verksamhetsställen inom de tvåspråkiga områdena minskar från 12 till sju. Enligt planen får förslagen inte konsekvenser för tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna.

Folktinget underströk därför i utlåtandet till justitieministeriet att det är nödvändigt med en grundlig bedömning av språkliga konsekvenser som underlag för den fortsatta planeringen. Det är av central vikt att Utsökningsverket har ett tillräckligt antal verksamhetsställen med svensk-kunnig personal inom de tvåspråkiga regionerna i landet. Krav på

sparåtgärder får inte leda till beslut om förändringar i servicenätverket, som innebär att enskilda personers rätt till utsökningstjänster på svenska försämrats.

Polisstyrelsens grafiska manual

I december uppmärksammade Folktinget Polisstyrelsen på att nationalspråken ska behandlas likvärdigt i skyltningen på polisstationerna. Enligt Polisstyrelsens svar kommer man att uppdatera instruktionerna i sin grafiska manual, vilket följaktligen innebär att Folktingets skrivelse leder till resultat. Frågan har även en vidare betydelse, eftersom samtliga tvåspråkiga myndigheter ska beakta nationalspråkens likvärdighet i sin skyltning i enlighet med språklagen.

Utskottsarbetet

Förvaltningsutskottet har aktivt tagit del av beredningen av de utlåtanden som har varit aktuella inom verksamheten. Därtill har utskottet hört sakkunniga från olika samhällssektorer vid fyra möten under året.

Vid sitt möte i februari fick förvaltningsutskottet information om aktuella frågor i anslutning till självstyrelselagen för Åland. Utskottet hörde då justitierådet Gustav Bygglin, som i egenskap av ordförande för justitieministeriets arbetsgrupp redogjorde för dess tudelade uppdrag. Arbetsgruppen hade i januari gett förslag till en brådskande ändring av nuvarande självstyrelselag. Den andra delen av uppdraget innebar att arbetsgruppen skulle lämna förslag inför den fortsatta beredningen av en proposition med förslag till en ny självstyrelselag. I denna beredning ingick bland annat förhållandet mellan grundlagen och självstyrelselagen samt språkrättsliga frågor. Arbetsgruppen fortsatte med sitt arbete fram till slutet av maj 2024.

Christine Kotzev informerade vid samma möte om nationalspråksnämndernas uppgifter inom välfärdsområdena och nuläget. Kotzev berättade bland annat om Folktingets verksamhet och nationalspråksnämndernas lagstadgade uppgifter. Hon sade att nämnderna fortfarande söker formerna för sin arbetsprocess, och att bristen på personalresurser är en utmaning. Det är dock välfärdsområdet som har skyldighet att förverkliga de grundläggande rättigheterna, och genom politiska beslut ska det skapas förutsättningar att uppfylla välfärdsområdets skyldighet.

I mars hörde förvaltningsutskottet Robin Harms, ledande specialsakkunnig och

enhetschef vid Diskrimineringsombudsmannens byrå, som informerade om svenska språket som diskrimineringsgrund. Han redogjorde bland annat för ärenden där diskrimineringsgrunden har varit svenska samt för diskriminering och försummelser att främja likabehandling på grund av språk. Anmälningar som gäller svenska språket som diskrimineringsgrund hade ökat klart i diskriminerings- och jämställdhetsnämndens verksamhet i jämförelse med tidigare år.

Niklas Wilhelmsson, enhetschef vid justitieministeriet, informerade om demokrati och språkliga rättigheter vid utskottets möte i oktober. Han berättade bland annat om demokratins tillstånd och de utmaningar som har påverkat demokratiutvecklingen under 2000-talet. Han sade också att den svensk-språkiga befolkningens minskade möjligheter att påverka beslutsfattandet inom större verksamhetsområden visar att regeringens nationalspråksstrategi bör beaktas i högre utsträckning i arbetet med demokratifrågor.

Markku Suksi, professor i offentlig rätt vid Åbo Akademi, redogjorde vid utskottets möte i november för språkliga rättigheters betydelse vid förvaltningsreformer. Han informerade bland annat om betydelsen av att grundlagens 122 §, som innehåller bestämmelser om den administrativa indelningen, beaktas i beredningen av reformer. Suksi underströk att politisk bevakning, remissvar från intressentgrupper och utbildning är viktiga för att påminna myndigheterna om att de ska efterleva skyldigheten att tillämpa språklagstiftningen i sin verksamhet.

UTBILDNING

Folktinget har uppmanat regeringen och riksdagen att vidta åtgärder för att stärka undervisningen i de inhemska språken i den grundläggande utbildningen, i andra stadiets utbildning och i högskoleutbildningen.

Inom utbildningen har reformen av andra stadiets utbildning samt konsekvenserna av slopandet av det andra inhemska språket som obligatoriskt ämne i studentexamen varit centrala teman.

Svenskan och studentexamen

I mars publicerades Taina Juurakko-Paavolas utredning om konsekvenser som slopandet av det andra inhemska språket som obligatoriskt ämne i studentexamen fått för språkkunskaperna i Finland. Utredningen som gjordes på uppdrag av undervisnings- och kulturministeriet visar att efter att svenskan blev valfri i studentexamen har kunskaperna i svenska försvagats på alla skolstadier. Trenden är mycket oroväckande. För studerande vid högskolor som ska bevisa att de har muntliga och skriftliga kunskaper i svenska på minst B1-nivå är situationen utmanande.

Antalet som skriver svenska i student-skrivningarna har sjunkit drastiskt sedan det obligatoriska provet i svenska avskaffades år 2005. Antalet finskspråkiga elever som skrev svenska sjönk med nästan hälften mellan åren 2004 och 2009. År 2010 var antalet under 20 000, och år 2023 under 12 000. Endast en tredjedel av eleverna väljer att skriva provet i svenska. Enligt Juurakko-Paavola är det möjligt att bryta den negativa trenden, men det förutsätter att man skrider till korrigerande åtgärder omedelbart på alla stadier inom utbildningen. De svenskspråkiga tjänsterna tryggas enbart via ett målmedvetet utvecklingsarbete.

Juurakko-Paavola kallades i maj till ett möte med Folktingets nätverk för aktörer som arbetar med att stöda svensklärarna i Finland

för att närmare redogöra för och diskutera rapporten. I resolutionen från sessionen i maj lyftes frågan om de försvagade kunskaperna i svenska. Sessionen föreslog att svenska och finska återinförs som obligatoriska ämnen i studentexamen. Folktinget uppmanade också regeringen och riksdagen att vidta aktiva åtgärder för att stärka undervisningen i de inhemska språken i den grundläggande utbildningen, i andra stadiets utbildning och i högskoleutbildningen.

I juni lämnade Folktinget ett utlåtande om utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av gymnasielagen. Slopandet av svenska som obligatoriskt prov i studentexamen har haft en negativ inverkan på kunskapsnivån, motivationen och möjligheterna att ta igen kunskapsglappet i de fortsatta studierna. Attityderna till svenska språket och det allmänna intresset för svenskan har också påverkats. Folktinget föreslog i utlåtandet att det andra inhemska språket ska ingå som ett obligatoriskt ämne i studentexamen och att muntliga språkprov borde införas i studentexamen.

Yrkesutbildningen i förändring

Folktinget har följt arbetet med verkställigheten av skrivningarna om yrkesutbildningen i regeringsprogrammet via den uppföljningsgrupp som undervisnings- och kulturministeriet tillsatte i slutet av år 2023. Folktinget har representerats i gruppen av biträdande folktingssekreterare Camilla Grundström. Patrik Karlsson, ordförande för Folktingets utbildningsutskott, har fungerat som hennes ersättare.

I enlighet med regeringsprogrammets skrivningar om yrkesutbildningen ska





finansieringssystemet ändras och ett försök med verksamhetsstyrning inledas. Det övergripande syftet med reformerna är att uppnå bättre kvalitet på utbildningen samt att utbildningen svarar på arbetsmarknadens behov av arbetskraft. Avläggande av examensdelar, sysselsättning och övergång till fortsatta studier är faktorer som är centrala i den framtida finansieringsmodellen. I försöket med verksamhetsstyrning ligger fokus på stöd för lärande samt metoder för att stödja utbildningens kvalitet och genomslag. Därutöver får utbildningsanordnare som deltar i försöket friare ordna yrkesinriktade examina. Försöket inleds 2026 och omfattar 40 olika typer av utbildningsanordnare under en åtta års period. Försöket upphör 2033.

Folktinget har hållit sig a jour med reformen via medlemskap i undervisnings- och kulturministeriets uppföljningsgrupp som bereder verkställigheten av regeringsprogrammets skrivningar gällande yrkesutbildningen, genom att höra Kurt Torsell, direktör vid Utbildningsstyrelsens svenska enhet, som redogjorde för förslag till ny lagstiftning vid utskottets möte i maj samt genom att ta del av den redogörelse som statssekreterare

Mikaela Nylander vid undervisnings- och kulturministeriet framförde på utskottets möte i november.

Utskottsarbetet

Prognostisering av lärarbehovet och upprätthållande av ett lärarregister fortsatte engagera utskottet. Inger Damlin, ordförande för Finlands svenska lärarförbund, deltog i utskottets möte i april. Hon konstaterade att ett lärarregister skulle ge välbehövlig information om behovet av lärare både på nationell och regional nivå. På basis av informationen i registret skulle sedan högskolorna kunna utbilda rätt antal lärare. Hon slog fast att vi står inför många förändringar så som förändringar i demografin, invandring och digitalisering, faktorer som alla påverkar hur många lärare och vilka typer av lärare vi behöver i framtiden. Lärarregistret togs inte med i statsminister Orpos regeringsprogram. Projektet saknar än så länge finansiering och har inget startdatum.

Under utskottets möte i maj redogjorde Kurt Torsell, direktör vid Utbildnings-

styrelsens svenska enhet och medlem av Folktingets utbildningsutskott, för aktuella propositioner inom förskoleundervisningen, den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen. Inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen är reformen av stöd för lärande i fokus. Syftet med reformen är att trygga ett tillräckligt stöd för eleverna, att stärka de proaktiva stödåtgärderna och att minska undervisningspersonalens administrativa börda. Inom gymnasieutbildningen ska studerande i framtiden kunna avlägga studentexamen på engelska om hen saknar tillräckliga kunskaper i de inhemska språken och avlägga examensprov i ett konst- och färdighetsämne. Stöd för lärande ska utvecklas.

Behörighetssituationen bland lärare inom yrkesutbildningen seglade upp till diskussion i utskottet under våren. Därför kallades Michaela Pörn, dekan för Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier vid Åbo Akademi (senare ÅA) till mötet i september för att berätta hur man vid ÅA arbetar med behörighetsgivande utbildning för lärare inom yrkesutbildningen. ÅA har utbildnings- och examensansvar för yrkeslärarutbildningen på svenska, men utbildningen omfattas inte av undervisnings- och kulturministeriets grundfinansiering för examensbaserade studier på kandidat- och magisternivå vid universiteten. Enligt ÅA borde utbildningen finansieras med extra öronmärkta anslag. ÅA har tagit upp finansieringsfrågan i samband med resultatförhandlingarna med undervisnings- och kulturministeriet, men utan resultat. ÅA anser det vara rimligt att de svenskspråkiga yrkeslärarstudierna skulle finansieras på samma villkor som de finskspråkiga yrkeslärarutbildningarna vid yrkeshögskolorna, dvs. utifrån ett bestämt belopp för studieplatser.

Specialpedagogik var temat för utskottets möte i november. Universitetslektorerna Monica Londén och Raisa Ahtiainen från pedagogiska fakulteten vid Helsingfors universitet hade kallats till utskottets möte för att berätta om behörighetsgivande studier inom specialpedagogik och grundstudier inom specialpedagogik på svenska vid Helsingfors universitet. Både klasslärare och lärare inom småbarnspedagogik har deltagit i studierna. Efter avlagda behörighetsgivande studier får de här lärarna behörighet som specialklasslärare respektive speciallärare inom småbarnspedagogik. Behovet av specialpedagogik är stort och därför inleder Helsingfors universitet också grundstudier i specialpedagogik i januari 2025. Studierna har lockat många sökande.



SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRD

Folktinget har deltagit aktivt i lagberedningen och har gett rekordmånga utlåtanden till såväl social- och hälsovårdsministeriet som till riksdagen.

Inom social- och hälsovården har fokus under året legat på att påverka lagberedningen genom ett flertal utlåtanden och höranden, att bevaka följderna av det ekonomiska läget i välfärdsområdena och hur det påverkat social- och hälsovården på svenska samt att lyfta fram betydelsen av att planera servicen utifrån språkkunskaper inom de tvåspråkiga vårdorganisationerna, bland annat genom att kartlägga personalens språkkunskaper.

Påverkansarbetet

Regeringsprogrammet för statsminister Orpos regering gav upphov till ett intensivt år med fortsatt många lagstiftningsreformer på området för social- och hälsovård, såsom reformen av sjukhus- och journätverket, preci-

seringen av den nya funktionshinderservice-lagen samt införandet av en terapigaranti för barn och unga. Folktinget har deltagit aktivt i lagberedningen och har gett rekordmånga utlåtanden till såväl social- och hälsovårdsministeriet som till riksdagen. En av de större helheterna som Folktinget har behandlat är reformen av sjukhus- och journätverket, som inleddes i februari då Folktinget deltog i social- och hälsovårdsministeriets workshop inför lagberedningen. Under sommaren deltog Folktinget i remissbehandlingen av propositionen och gav ett utlåtande till ministeriet, och under hösten kom kallelse till hörande samt begäran om skriftligt yttrande av riksdagens förvaltningsutskott och social- och hälsovårdsutskott. Delar av Folktingets synpunkter på lagförslaget framhölls i social- och hälsovårdsutskottets betänkande.

Året präglades även av samarbetsförhandlingar, centraliseringar och nedskärningar i välfärdsområdenas verksamheter på grund av det svåra ekonomiska läget. Folktinget har aktivt bevakat nedskärningarnas konsekvenser för den svenskspråkiga befolkningens tillgång till vård på sitt eget språk, såsom till exempel indragningen av jour dygnet runt vid Raseborgs sjukhus och stängningen av förlossningsavdelningen vid Lojo sjukhus. Även tredje sektorns social- och hälsovårdsorganisationer fick under året besked om betydande nedskärningar i de statliga understöden och Folktinget har samarbetat med bland andra SOSTE Finlands social och hälsarf, FDUV rf och SAMS - Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf för att få en lägesbild om konsekvenserna för de svenskspråkiga organisationerna. Folktinget har bland annat bistått med att framföra organisationernas budskap till ministerinivå. Folktinget kommer under 2025 att fortsätta beakta nedskärningarna och utredningen om de framtida riktlinjerna för STEA-understöden.

Folktinget har fortsatt samarbetet med de två svenska specialuppgifterna som tilldelats Västra Nylands välfärdsområde (att stödja utvecklandet av de svenskspråkiga social- och hälsovårdstjänsterna i hela landet) och Egentliga Finlands välfärdsområde (att samordna ett samarbetsavtal mellan de tvåspråkiga välfärdsområdena) och följt med deras förverkligande.

Utredning om kartläggning av språkkunskaper

Folktinget har under året arbetat särskilt med att framhålla betydelsen av att planera servicen inom de tvåspråkiga vårdorganisationerna utifrån personalens språkkunskaper. Under våren gjorde Folktinget en utredning om huruvida de tvåspråkiga välfärdsområdena, Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen har kartlagt sin personals modersmål samt övriga språkkunskaper, eller om det finns planer på att göra en sådan kartläggning. Syftet var att utreda i vilken utsträckning vårdorganisationerna känner till personalens språkkunskaper med avseende på att underlätta organiseringen av svenskspråkig service, hur informationen samlas in och var den lagras, och om man har ett system för att matcha personal med patienter/kunder som talar svenska. Alla tvåspråkiga välfärdsområden, Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen deltog i utredningen.

I korthet kan konstateras att flera vårdorganisationer åtminstone har viss kännedom om

sin personals modersmål (finska/svenska), men ingen svarade att de har kännedom om personalens övriga språkkunskaper centraliserat på organisationsnivå. Över hälften svarade dock att det finns planer på att göra en kartläggning av språkkunskaperna (modersmål/övriga språkkunskaper) bland personalen.

Eftersom flera vårdorganisationer planerar att kartlägga sin personals språkkunskaper, utarbetade social- och hälsopolitiska utskottet en skrivelse med rekommendationer och viktiga aspekter att tänka på när kartläggningen utförs. Skrivelsen sändes ut till Folktingets kontaktpersoner vid de tvåspråkiga vårdorganisationerna i maj. Folktinget har fått mycket positiv respons på utredningen och skrivelsen, och flera organisationer har meddelat att de hörsammat uppmaningen och ska påbörja insamling av personalens språkkunskaper både retroaktivt och vid varje nyrekrytering.

VPS-gruppen och nätverket för nationalspråksnämnderna

Under året fortsatte arbetet i VPS-gruppen (Vård på svenska) och nätverket för nationalspråksnämnderna. Till mötena med nätverket för nationalspråksnämnderna kallas samtliga nämndmedlemmar, föredragande och sekreterare. Genom nätverket bistår Folktinget med stöd för nämnderna i deras uppdrag och behandlar innebörden och förverkligandet av nämndernas lagstadgade uppgifter. Nätverket fungerar även som ett samarbetsforum där information och kunskap kan utbytas mellan nämnderna. Nätverket höll tre möten under verksamhetsåret, med särskilt fokus på nämndernas lagstadgade uppgifter och konkreta exempel på påverkansmöjligheter. På begäran av nätverket kartlade Folktingets kansli nationalspråksnämndernas personalresurser, vilket visade att de flesta nämnder har en föredragande, en sekreterare och en sakkunnig som arbetar med nämndens ärenden. På mötet i maj höll Patient- och klientsäkerhetscentret vid Österbottens välfärdsområde en presentation om hur de språkliga rättigheterna bör beaktas i välfärdsområdenas egenkontroll.

VPS-gruppen består av tjänstemän från de tvåspråkiga välfärdsområdena, kommuner, tredje sektorn och utvecklingssektorn. Gruppen arbetar med att stöda de tvåspråkiga välfärdsområdena i deras förverkligande av de språkliga rättigheterna, och möjliggör en sektorsövergripande dialog om aktuella frågor inom social- och hälsovården på

svenska. Gruppen höll två möten under året och följde bland annat upp lägesbilden för funktionshindersservicen sedan vårdreformen trädde i kraft. Gruppen diskuterade särskilt upplösningen av Kårkulla samkommun, och FDUV höll en presentation om läget med den svenskspråkiga servicen för personer med intellektuell funktionsnedsättning. På gruppens höstmöte inbjöds förtroendevalda och tjänstemän i välfärdsområdena att ge sina reflektioner av den första mandatperioden i välfärdsområdena, samt även en framåtblick avseende möjligheter och utmaningar inför nästa period.

Utskottet behandlade även motionen som inkom under verksamhetsperioden gällande språkbrukstillägg och utarbetade en skrivelse som sändes till Folktingets förtroendevalda under hösten.

Utskottsarbetet

Under året fortsatte social- och hälsopolitiska utskottet att arbeta med frågor gällande språkkunskaper i de tvåspråkiga vårdorganisationerna, där ett viktigt ärende var utredningen om huruvida vårdorganisationerna har kartlagt sin personals språkkunskaper samt den därtill hörande skrivelserna med rekommendationer. Genom en utredning initierad av utskottsordförande Maaret Castrén behandlade utskottet även svensk-kunskaperna inom HUS-sammanslutningens akutenheter.

På utskottsmötet i januari var Kia Leidenius, specialsakkunnig vid Västra Nylands välfärdsområde, inbjuden att presentera specialuppdraget som tilldelats Västra Nylands välfärdsområde att stödja utvecklandet av de svenskspråkiga social- och hälsovårdstjänsterna i hela landet. Leidenius berättade bland annat om specialuppdragets koppling till de nya nätverksbaserade kompetenscentren vid sjukhusen i Borgå och Raseborg. Senare under året bjöd utskottet in Benita Öberg, servicelinjedirektör för svenskspråkiga tjänster i Västra Nylands välfärdsområde, att berätta mer ingående om kompetenscenterprojektet. I den efterföljande diskussionen behandlades projektets tyngdpunkt på att utveckla digitala distanstjänster.

Till mötet i april var biträdande professor Janek Frantzén vid Åbo universitet, och universitetslektor Malin Åkerfelt vid Åbo Akademi, inbjudna att presentera den svenskbetonade läkar- och tandläkarutbildningen som inleddes vid Åbo universitet hösten 2023 i samarbete med Åbo Akademi.

Utskottet fortsatte även sin bevakning av psykoterapeututbildningen och diskuterade regeringens beslut att omforma den till en utbildning i två steg, där det första steget föreskrivs vara avgiftsfritt. Utskottet kommer att fortsätta bevaka denna fråga under 2025.



INTEGRATION AV INVANDRARE PÅ SVENSKA

En avgörande fråga för integrationen på svenska är hur kommunernas tjänstemän i framtiden informerar invandraren om invandrarens rätt till val av integrationsspråk, finska eller svenska.

Folktinget informerar fortgående allmänheten om de språkliga rättigheterna i integrationsprocessen och integrationsstigar i Svenskfinland samt stöder enskilda personer i deras kontakt till integrationsmyndigheter. Därtill påminner Folktinget myndigheter om invandrarnas rätt att välja integrations-språk, antingen finska eller svenska samt om myndigheternas skyldighet att informera om den svenskspråkiga integrationsstigen och om Finlands två nationalspråk.

Den nya integrationslagen

Lagen om främjande av integration har förnyats i sin helhet och den nya lagen träder i kraft 2025. Samtidigt sker också en omfattande sysselsättningsreform. I framtiden kommer kommunen att bära det huvudsakliga ansvaret för såväl integrationen som sysselsättningstjänsterna. En avgörande fråga för integrationen på svenska är hur kommunernas tjänstemän i framtiden informerar invandraren om invandrarens rätt till val av integrationsspråk, finska eller svenska. Ett nytt moment i integrationsprocessen är den flerspråkiga samhällsorienteringen som är en lagstadgad uppgift för kommunen från och med 2025. Den flerspråkiga samhällsorienteringen är obligatorisk för alla invandrare, och det är viktigt att informationen om landets tvåspråkighet och Svenskfinland är korrekt och ges av personer som är insatta i integrationsstigen på svenska. Folktinget har lyft upp frågorna i flera presentationer och utlåtanden.

Rätten till jämlik elevhandledning

Folktinget riktade, tillsammans med skolambassadörerna, en skrivelse till studiehandledarna och rektorerna våren 2024. Skrivelsen är ett resultat av en motion om integration på svenska som behandlades på Folktingets session 2023. I skrivelsen betonades att gymnasiestudier ska ses som ett fullgott alternativ också för elever med annan kulturell bakgrund än den finländska. Både Diskrimineringsombudsmannen och justitieministeriet har lyft fram problemet med att elever med annan kulturell bakgrund tenderar att få rådet att söka sig till yrkesstudier framom gymnasiestudier. Studiehandledarnas rådgivning har en stor betydelse för en elevs framtid och en jämlik rådgivning för alla elever oavsett bakgrund om de olika studiealternativen måste vara en självklarhet.

Utskottsarbetet

I utskottets möte i februari deltog Veronika Ekman, Kommunförbundets integrations-sakkunniga, som presenterade sig och det kommande årets integrationsverksamhet vid Kommunförbundet. Utskottet diskuterade regeringsprogrammets mål om att 5–10 procent ska integreras på svenska i framtiden och hur den nya integrationslagen och sysselsättningsreformen förverkligas i de tvåspråkiga kommunerna. Regeringens skrivning om att integrationen på svenska ska öka i framtiden syns delvis i kommunernas integrations-

arbete, men fortsättningsvis är det flera tvåspråkiga kommuner som endast integrerar på finska. För att nå målet i nationalspråksstrategin, att andelen som integreras på svenska ska motsvara antalet svenskspråkiga i en kommun, krävs fortfarande mycket arbete.

Temat för utskottets andra möte var skrivningarna i regeringsprogrammet om integration på svenska. Anna Bruun, rådgivande tjänsteman vid arbets- och näringsministeriet, deltog i mötet. Målet är, förutom att 5–10 procent ska integreras på svenska i framtiden, att myndigheterna tydligare ska informera om möjligheten att integreras på båda nationalspråken. NTM-centralernas och AN-byråernas utvecklings- och förvaltningscenter (UF-centret) har fått finansiering för att anställa en koordinator med ansvar för den svenska integrationen. Antalet platser för kvotflyktingar i kommuner med svensk majoritet ökas. Språktestningen i samband med medborgarskapsprovet är en del av den nya integrationslagen och kan leda till ett ökat intresse för integration på svenska.

Sabina Fortelius, som anställts som utvecklingsexpert med ansvar för svenskspråkig integration vid UF-centret, deltog i utskottets tredje möte i september. UF-centrets roll är att stödja kommunerna i uppbyggnaden av integrationstjänster och följa upp hur den nya integrationslagen förverkligas. I framtiden ska UF-centret ge ut statistik och rapporter också om dem som integreras på svenska i Finland och ansvara för materialet i den flerspråkiga samhällsorienteringen. Från och med 2027 fås en mer heltäckande bild av dem som integreras på svenska när kommunerna tar i bruk ett nytt kundsystem där också integrations-språket anges. En definition av vilka invandrare som omfattas av regeringens målsättning om att 5–10 procent ska integreras på svenska i framtiden behövs.

Folktingets integrationsnätverk

Nätverket för bildningsdirektörer

Folktingets nätverk för bildningsdirektörer och de ansvariga direktörerna för det svenska i de största tvåspråkiga kommunerna hade ett möte under 2025. Under mötet presenterade Sabina Fortelius, utvecklingsexpert med ansvar för svenskspråkig integration vid UF-centret, den kommande verksamheten inom UF-centret. I mötet deltog också Henrika Nordin, verksamhetsledare vid Bildningsalliansen, som berättade om integrationsutbildningarna inom den fria bildningen och hur integrationsutbildningarna påverkas av de planerade nedskärningarna. Majoriteten av dem som integreras på svenska integreras via den fria bildningen, ofta via frivilliga studier inom fria bildningen.

Nätverket för integrationskoordinatorer

Folktingets och Kommunförbundets nätverk för integrationskoordinatorer har hållit fyra möten. Under årets första möte i mars presenterade sig Veronika Ekman, integrationssakkunnig vid Kommunförbundet under 2024.

Temat för mötet i maj var hur Mindspring-metoden kan användas inom integrationsarbetet. Mindspring har utvecklats av flyktinghjälpen i Danmark och utarbetats för att underlätta flyktingars inkludering. Camilla Stenbäck, Madelene Orre och Linda Ahlbäck från Åbo Akademi berättade tillsammans med Johanna Sigfrids från Yrkeshögskolan Novia att Mindspring ger verktyg för att leva mellan två kulturer. Målet med metoden är att sprida tillförlitlig samhällsinformation och besvara vanliga frågor om samhället. Hanna Kakko, chef för integrationstjänsterna och Charlotta Liljeström, integrationskoordinator, redogjorde för Vasa stads integrationsprogram. I och med den nya integrationslagen förnyar kommunerna sina integrationsprogram.

Sabina Fortelius, utvecklingsexpert för svenskspråkig integration vid UF-centret presenterade sig och integrationsarbetet vid UF-centret under nätverkets tredje möte i september. Tuija Väyrynen, integrationskoordinator Åbo, och Karin Ljung-Häggert, chef för integrationstjänsterna i Raseborg, berättade om hur arbetet med integrationsprogrammen i Åbo och Raseborg fortsätter. Kommunernas integrationsprogram ska vara klara i början av december 2024, eftersom den nya integrationslagen träder i kraft i början av 2025. En väsentlig fråga är hur kommunerna

i sina integrationsprogram lyfter upp frågan om rätten till integration på svenska.

Under nätverkets fjärde möte i december konstaterade integrationskoordinatorerna att många frågor om hur den nya integrationslagen ska förverkligas ännu är öppna. Eftersom Veronika Ekmans projekt som integrations-sakkunnig vid Kommunförbundet avslutas vid årsskiftet, kommer nätverket i framtiden att upprätthållas av Folktinget tillsammans med Sabina Fortelius, UF-centret och Kommunförbundet.

Påverkansgruppen inom integration på svenska

Påverkansgruppen inom integration på svenska är en grupp som diskuterar aktuella integrationsfrågor och påverkansmöjligheter gällande integration gentemot beslutsfattare och tjänstemän. I påverkansgruppen deltar personer från utbildningssidan, forskare, de som arbetar med integrationsfrågor och tredje sektorn. Ett resultat av påverkansgruppens arbete är tjänsten vid UF-centret med ansvar för integration på svenska. Sabina Fortelius inledde sitt arbete våren 2024 som utvecklingsexpert för svenskspråkig integration. Representanter för påverkansgruppen; Folktinget, Bildningsalliansen och Luckan har träffat medlemmar ur Svenska riksdagsgruppen två gånger under året för att diskutera aktuella frågor gällande integration på svenska och hur man tillsammans kan främja regeringsprogrammets skrivning om att 5–10 procent ska integreras på svenska i framtiden. Resultatet är en modellmotion som Folktingets förtroendevalda kan rikta till respektive kommunfullmäktige. I motionen får kommunen besvara frågan om hur kommunen informerar om möjligheten till integration på svenska och hur kommunen säkerställer att de befintliga personresurserna är tillräckliga för att garantera en jämlik integrationsstig på svenska. Ett skriftligt spørsmål som Folktingets riksdagsledamöter kan ställa till regeringen och ett informationspaket om integration på svenska är ännu under arbete.

De finlandssvenska integrationsdagarna

De finlandssvenska integrationsdagarna ordnades i år som en del av de nationella integrationsdagarna den 14–15 november i Åbo. Målet med att ordna de finlandssvenska integrationsdagarna som en del av det nationella evenemanget var att skapa en större synlighet för integrationen på svenska. Kvällen före integrationsdagarna, den 13 november, ordnade Folktinget, Bildningsalliansen och Kommunförbundet en svenskspråkig diskussion om hur vi ska uppnå att 5–10 procent integreras på svenska i framtiden. Paneldeltagare var Sabina Fortelius, utvecklingsexpert med ansvar för svenskspråkig integration vid UF-centret, Nicke Wulff, rektor och gruppordförande för SFP i Åbo, Jens-Peter Cavinus, planerare, Helsingfors stad och David Chataignier, erfarenhetsexpert. I tillfället deltog cirka 30 personer. År 2025 ordnas de finlandssvenska integrationsdagarna som vanligt som ett separat evenemang i oktober.

SPRÅKSKYDD

Folktinget har kontaktat välfärdsområdet och påmint om att tolk inte ska användas i ett tvåspråkigt välfärdsområde eftersom service ska erbjudas på båda nationalspråken.

Folktinget ger råd åt personer som upplever att de inte fått den service på svenska som de har laglig rätt till. Folktinget tar kontakt med myndigheterna och påminner dem om språklagstiftningen och om myndigheternas språkliga skyldigheter samt om medborgarnas språkliga rättigheter.

Folktinget mottog kring 100 språkskyddsanmälningar år 2024. Anmälningarna berörde bland annat social- och hälsovård, planläggning, mobilcertifikat, statliga bolag och översättningar. Folktinget samarbetade med olika aktörer för att främja medvetenheten om medborgarnas språkliga rättigheterna. Samarbetet med justitieministeriets enhet för självstyre och jämlikhet, Diskrimineringsombudsmannens byrå och Kommunförbundet är viktigt.

Exempel på språkskyddsärenden

Finavia

Folktinget kontaktades av en person som regelbundet besöker Helsingfors-Vanda flygplats. Personen hade önskat att få service på svenska i säkerhetskontrollen, framför allt med tanke på personens barn som endast talar svenska. Säkerhetspersonalen på Helsingfors-Vanda flygplats vägrade erbjuda personen service på svenska, uppmanade flera gånger personen att tala engelska och hotade slutligen med att kasta ut personen från flygplatsen när personen inte övergick till engelska. Folktinget kontaktade Finavia. Finavia såg mycket allvarligt på det skedda och händelsen behandlades både inom Finavias och inom tjänsteleverantörens, Airpros, ledning. Airpro är en underleverantör till Finavia. Enligt Finavia hade det funnits fem anställda på plats som kunnat tala svenska vid tillfället. Alla anställda vid säkerhetskontrollen på Helsingfors-Vanda flygplats behöver inte kunna svenska men den som önskar ska få service på svenska och det bör alltid finnas minst en person på plats som kan tala

svenska. Finavia betonade i sitt svar att ett hövligt bemötande av kunderna ska vara en självklarhet och att det som skett är oacceptabelt. Airpro har gått igenom händelsen med personalen grundligt och förtydligat riktlinjerna för hur Airpros personal ska bemöta kunderna.

Barnskyddet

En familj har under våren 2024 kontaktats av barnskyddet i ett tvåspråkigt välfärdsområde. Välfärdsområdet har haft stora utmaningar med att erbjuda service på svenska. Diskussionerna, där också barnen varit involverade, har huvudsakligen förts på finska. Kommunikationen med föräldrarna har i regel förts på finska trots att föräldrarna bett att få tala svenska och välfärdsområdet har använt sig av tolk under diskussionerna med familjen. Ibland har diskussionerna skötts med hjälp av telefontolk som deltagit på distans och en del av diskussionerna med familjen har förts på tre språk. Slutresultatet av diskussionerna var att familjen skulle få stöd av en familjearbetare, men eftersom en svenskspråkig familjearbetare inte fanns tillgänglig fick familjen inte det utlovade stödet.

Folktinget har kontaktat välfärdsområdet och påmint om att tolk inte ska användas i ett tvåspråkigt välfärdsområde eftersom service ska erbjudas på båda nationalspråken. Välfärdsområdet ser allvarligt på bristerna i den svenskspråkiga servicen. Enligt välfärdsområdet ska tolk alltid ses som den sista utvägen. Om en enhet inom välfärdsområdet inte kan ge service på svenska ska service vid en annan enhet erbjudas, en kollega som kan svenska kallas in, eller personal med språkkunskaper som roterar mellan serviceställena kallas in.

Frågan har behandlats inom ledningsgruppen för tjänster inom särskilt stöd för barn och unga, för att förhindra att liknande situationer ska uppstå. Välfärdsområdet kommer inom sina enheter att lyfta upp det som sägs i lagen om ordnande av social- och hälsovård, språklagen och välfärdsområdets direktiv om tolkning och översättningar.





Ett av årets
språkskyddsärenden
berörde Finavia och
Helsingfors-Vanda
flygplats.

Välfärdsområdets styrelse har godkänt ett nationalspråksprogram där man kommer att kartlägga personalens språkkunskaper för att bättre kunna styra klienterna till personal med kunskaper i svenska. Fokus ligger på att förbättra personalens möjligheter till att utveckla sina språkkunskaper och att främja rekryteringen av tvåspråkig personal.

Migrationsverket

Under hösten 2024 lyftes Migrationsverkets service på svenska fram av medierna. En person som önskat få tala svenska i samband med en medborgarskapsintervju fick inte göra det, trots att personen på förhand begärt att få tala svenska. De bristande språkkunskaperna hos personalen ledde till att intervjun gick på blandspråk. En annan person som önskat tala svenska i samband med medborgarskapsintervjun har av handläggaren på engelska informerats om att det inte är möjligt.

Folktinget har kontaktat Migrationsverket första gången redan år 2017 för att påtala bristerna i servicen på svenska. En person hade också då blivit ombedd att genomföra medborgarskapsintervjun på finska. Informationen om det tvåspråkiga Finland och möjligheten till integration på svenska har länge varit bristfällig på Migrationsverkets webbplats. Folktinget, tillsammans med Luckan och Bildningsalliansen, bad 2023 om en träff med Migrationsverket för att diskutera servicen på svenska och informationen om det tvåspråkiga Finland. Migrationsverket ansåg att det inte fanns behov av en träff och att diskussionen borde föras med andra myndigheter.

Enligt Migrationsverket kommer situationen att förbättras från och med 2025 när ett nytt tidsbokningssystem som också beaktar kundens kontaktspråk tas i bruk. Tidsbokningssystemet har hittills gett otillräcklig information om kontaktspråket, så att man inte kunnat hänvisa personer som önskat få service på svenska till personal med flytande kunskaper i svenska. Vid behov ska personalen via en distansförbindelse kunna be om hjälp av en kundservicespecialist med utmärkta kunskaper i svenska. De situationer som uppmärksammats i medierna har behandlats tillsammans med kundtjänstpersonalen, och myndigheten betonar att kunderna ska få service på svenska i enlighet med språklagen. Kunderna kan ge respons om språkutbudet via en responsblankett och kundnöjdheten mäts via en enkät som skickas till kunderna. Enligt Migrationsverket ges ytterst sällan negativ respons om servicen på svenska.



↖ Bojan
Söndag-priset
gick till SAMS –
Samarbetsför-
bundet kring
funktionshinder
rf för föreningens
påverkansarbete.
På bild Rebecka
Holm och Anna
Caldén.

↑ Lxandra bjöd
på ett nummer
som gick rakt i in-
hjärtat på
publiken.

←← Årets
programledare
Janne Grönros.

↖ Mycket
”morjens,
morjens” och
trevligt mingel
under kvällen.

← Josefin Silén
och Karl Noremo
uppträdde
med det
specialskrivna
musiknumret Vart
jag mig i världen
vänder.

KAJ charmade publiken, som alltid.



SVENSKA DAGEN

Det blev en energisk kväll med storslagna artister och prisutdelningar.

Svenska dagen är den dag då finlands-svenskarna kan känna extra stor samhörighet och fira den finlandssvenska kulturen och det svenska språket. Folktinget ordnar årligen en storslagen Svenska dagen-fest den 6 november. Årets festligheter ordnades i Konstfabriken i Borgå. Under kvällen bjöd Folktinget på den bästa Svenska dagen-festen hittills, enligt den utomstående respons som festen har fått.

Konceptet för den TV-sända galafesten gjordes om till stora delar år 2024. Folktinget, i samarbete med Parad Media och Svenska Yle, satsade på ett snabbare tempo, en mera programledardriven dramaturgi och ett värdigt innehåll varvat med humor.

Årets programledare Janne Grönroos lotsade publiken i tv-sofforna och i salen under en energisk kväll med storslagna artister, prisutdelningar och en hälsning från republikens president Alexander Stubb. Komikern Alfred Backa axlade ansvaret som flygande reporter. Kapellmästare Jan Simons stod för musikanteringen. För årets fest specialskrevs ett nytt musiknummer Vart jag mig i världen vänder, som framfördes av Josefin Silén och Karl Noremo. Bland artisterna som förgyllde kvällen i Borgå hittar vi Mirella, KAJ, Lxandra, Valter Huldén, Mandys Nyckel samt Akademiska Damkören Lyran. Cirka 40 000 TV-tittare

följde med festligheterna, som dock tävlade om uppmärksamheten med sändningar om det dagsaktuella presidentvalet i USA.

Under den direktsända festen utdelades tre priser: Bojan Sonntag-priset, Pokkaruotsi-priset och priset Årets finlandssvensk. Bojan Sonntag-priset delas ut till någon som gjort en märkbar insats för det svenska i Finland. Pokkaruotsi-priset ges till en finskspråkig person som har mod att tala svenska och som har en positiv attityd till språket. Priset Årets finlandssvensk ges till en person som gjort något extra för det svenska språket i vårt land och som gjort det finlandssvenska känt och synligt i Finland och utomlands under det senaste året, och som röstats fram via svenska.yle.fi.

Skådespelaren Jaana Saarinen tilldelades Pokkaruotsi-priset, Bojan Sonntag-priset gick till SAMS – Samarbetsförbundet kring funktionshinder r.f. för föreningens påverkansarbete och idrottaren Nathalie Blomqvist utsågs till Årets finlandssvensk.

Folktinget står för två priser, Pokkaruotsi-priset och priset Årets finlandssvensk, medan Svenska Finlands folktings garanter r.f. delar ut Bojan Sonntag-priset. Pokkaruotsi-priset instiftades år 2023 och Årets finlandssvensk är ett nygammalt pris som senast delades ut år 2017.



← Glada miner
på mottagning-
en.

✓ Christina
Gestrin och
Henrik
Wickström
välkomnar
gästerna.



Årets stolta
medalj-
mottagare.



Musikbingo i skolorna

Inför Svenska dagen har Folktinget de senaste åren satsat på ett lättillgängligt program som skolorna kan fira Svenska dagen med. I år har det funnits rekordmånga stora musikartister med finlandssvensk koppling. Därför lyfte Folktinget fram den diversitet som finns i det finlandssvenska musiklivet genom en musikbingo. Tanken är att man ska känna igen artisten och veta vilken låt hen sjunger.

Folktingsmedaljörer

Folktinget utdelade i år tolv förtjänstmedaljer i samband med Svenska dagen.

Medaljen utdelas årligen åt personer som gjort betydande insatser för den svenskspråkiga befolkningen och den svenska kulturen i Finland.

Förtjänstmedaljerna överräcktes på Folktingets mottagning i Astoriasalen i Helsingfors den 6 november. Under den välbesökta mottagningen höll Folktingets ordförande Henrik Wickström tal och gästerna fick njuta av musik uppförd av en kvartett från Wegelius Kammarstråkar. Tre medaljörer har mottagit medaljen i ett senare skede. Anna Hultin och Johanna Grüssner, fick medaljen i samband med folktingsstyrelsens jullunch på riksdagen.

Folktingets förtjänstmedalj

Stefan Anderson, läkare, Karleby
Örjan Andersson, rektor, Helsingfors
Viveca Arrhenius, socialråd, Helsingfors
Alfred Backa, komiker, Vasa
Johanna Grüssner, musiker, Åland
Anna Maria Gustafsson, språkvårdare, Helsingfors/Jakobstad
Anna Hultin, skådespelare, Sibbo
Antti Rinne, generalsekreterare, Mäntsälä
Lotta Sanhaie, ordkonstlärare, Helsingfors
Marianne Virkama, lärare inom småbarnspedagogik, Kyrkslätt
Janne Wass, chefredaktör, Helsingfors
Sixten Westerby, tidigare rektor, Åbo

SVENSKA VECKAN

Folktinget vill genom Svenska veckan fortsätta att bygga broar till såväl nya kulturaktörer som ny publik.

Svenska veckan är Finlands största kultur-evenemang på svenska och firas sedan år 2000 i samband med Svenska dagen den 6 november. I år firades veckan den 4–10 november. Folktinget är ansvarig koordinator för evenemanget som firas på officiellt 28 orter: Björneborg, Borgå, Esbo, Grankulla, Helsingfors, Hyvinge, Jyväskylä, Karleby, Kervo, Kimitoön, Kotka, Kouvola, Kyrkslätt, Lahtis, Lovisa, Nurmijärvi, Raseborg, Salo, St Karins, Sydösterbotten, Tammerfors, Tavastehus, Tusby, Uleåborg, Vanda, Vasa & Korsholm, Vichtis och Åbo. Vi gläder oss över att Svenska veckan har tagit fäste och skapat årliga traditioner på språköarna, inklusive på de tio mindre svenskspråkiga språköarna som kom med år 2023. Totalt deltog över 20 000 personer i Svenska veckans program, varav drygt 6 000 deltog på de totalt 15 språköarna.

Svenska veckan vill erbjuda ett mångsidigt utbud av kultur på svenska för att väcka intresse, inspirera och skapa gemenskap bland många målgrupper. Många orter ligger långt från svenskspråkiga kulturinstitutioner, och omgivningen på språköarna är oftast finskspråkig. Folktinget erbjöd också i år många program direkt i daghem och skolor så att möjligast många barn kunde delta. I år satsade Folktinget extra mycket på program som engagerade unga, såsom ståuppkomik på svenska, och på större evenemang såsom konserter som sammanförde flera generationer och skapade lokala möten mellan svensk- och finskspråkiga.

Totalt ordnades i år cirka 300 evenemang varav Folktinget bjöd på cirka 70 evenemang. Det var stor bredd på programmen och flera nya artister kom med. Medverkande i år var Arne Alligator & Djungeltrumman, Barnens Estrad, Charlotta Kerbs & Sanjay Khan, Folk utan dräkt, Johanna Almark med Wegelius kammarstråkar och körer, Kellopelikvintetten, Kulturföreningen Grand, Magikern Robert

Jägerhorn, Mikael ”Gusse” Andersson, Red Nose Company, ståuppkomik med Märta Westerlund och vänner, Sås & Kopp, Teater Nära, Teater Taimine, Trollsländan, Walhalla & Finlandssvenskt filmcentrum samt Åbo Svenska Teater.

Svenska veckan skapas av Folktinget tillsammans med 28 orter. Vi har aktiva arbetsgrupper på många orter, som bland annat består av personer från de lokala Luckorna, städernas kulturtjänster och olika svenskspråkiga organisationer och föreningar. Dessa ordnar och erbjuder, vid sidan om Folktinget, program som oftast är öppna och gratis för alla. Vi samarbetar även med lokala bibliotek och museer för att sänka tröskeln att delta och ge alla intresserade möjlighet att känna sig välkomna.

Folktinget har redan i flera års tid också erbjudit digitalt program via Svenska veckans webbplats. Materialet kan användas till exempel i skolor och gör att vem som helst kan ta del av Svenska veckan.

Förutom med orterna fortsatte samarbetet med Helsingfors universitetssjukhus (HUS), där firandet av Svenska veckan blivit en tradition. Årets tema var Bättre tillsammans. HUS vill lyfta upp dem i personalen som varje dag bemöter patienter på deras eget modersmål och också dem som försöker prata svenska.

I år genomfördes en extern utvärdering av Svenska veckan som blir färdig i början av år 2025.

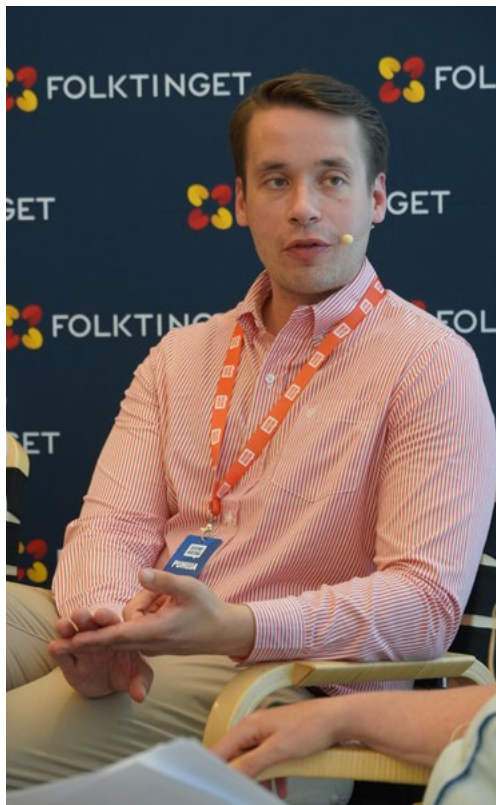
Svenska veckan finansierades i år av Svenska Kulturfonden, Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne, Stiftelsen Tre Smeder, Svenska folkskolans vänner och Konstsamfundet.

Folktinget vill genom Svenska veckan fortsätta att bygga broar till såväl nya kulturaktörer som ny publik för att kunna erbjuda möjligast många en positiv och levande kontakt med det svenska och den svenskspråkiga kulturen i Finland.



Totalt ordnades i år cirka 300 evenemang varav Folktinget bjöd på cirka 70 evenemang. Det var stor bredd på programmet och flera nya artister kom med.





**Många
spännande
möten och
givande
diskussioner på
årets
Suomiareena i
Björneborg.**

SUOMIAREENA

Alla Folktingets diskussioner samlade en relativt stor publik samt direktsändes på Folktingets digitala kanaler.

Folktinget deltog för tolfte gången i evenemanget Suomiareena i Björneborg den 25-28 juni. Barn, unga och språk var i fokus under de tre diskussioner som Folktinget ordnade.

Den officiella Suomiareena-diskussionen ordnades på stadshusets innergård i Björneborg och hade rubriken Hur mår barn och ungdomar i den svenskspråkiga skolan? I diskussionen, som leddes av Kirsi Heikel, deltog förbundsordföranden Inger Damlin från Finlands svenska lärarförbund, undervisningsrådet Christine Söderek från Utbildningsstyrelsen, specialsakkunniga Kia Leidenius från Västra Nylands välfärdsområde, ordföranden Cecilia Huhtala från Finlands Svenska Skolungdomsförbund samt folktingsordförande Henrik Wickström. Diskussionen tog avstamp i en enkät som gjorts av Institutet för hälsa och välfärd och som publicerades våren 2024. Enligt enkäten mår svenskspråkiga elever bättre och trivs bättre i skolan än finskspråkiga, men samtidigt har de upplevt psykiskt våld av sina föräldrar i högre grad än eleverna i de finskspråkiga skolorna. Det var den första gången som resultaten av skolundersökningen publicerades separat för finsk- och svenskspråkiga och paneldeltagarna diskuterade också vikten av att det finns tillgängliga data enligt språk.

Folktinget ordnade också två diskussioner på Mikaelsgården samma dag. Den första ordnades i samarbete med yrkeshögskolan Novia och rubriken för diskussionen var Vilka kompetenser och yrken behövs i framtiden? Diskussionen fokuserade bland annat på vilka särbehov som finns gällande den svenskspråkiga arbetskraften och hur den kan utvecklas, så att språkliga och kulturella behov tillfredsställs. I diskussionen deltog

Managing Partner Christopher Thölix från Signium, specialsakkunniga Pamela Granskog från undervisnings- och kulturministeriet, prorektorn Eva Sandberg-Kilpi från Novia samt folktingsordförande Henrik Wickström. Moderator för diskussionen var Eva Juslin.

Den andra diskussionen på Mikaelsgården handlade om konsekvenserna av försvagade läskunskaper hos barn och unga. Panelen bestod av verksamhetsledaren Micaela Romantschuk från Förbundet Hem och Skola, ledande rektorn Martin Hartman från Svenska samskolan i Björneborg och forskaren Ann-Katrine Risberg från Niilo Mäki-Institutet. Christina Gestrin var moderator.

Alla Folktingets diskussioner samlade en relativt stor publik samt direktsändes på Folktingets digitala kanaler.

Folktinget hade också, som tidigare år, paviljongen Café Svenskfinland på Medborgartorget i hjärtat av Björneborg. Folktinget ansvarade för programmet i paviljongen under torsdagen, och de andra dagarna var de ansvariga organisationerna Finlands svenska 4H, Yrkeshögskolan Novia och Svenska kulturfonden i Björneborg. I paviljongen bjöd Folktinget på möjligheten för besökare att lösa korsord på svenska samt på information om det svenska i Finland.

Folktinget ordnade också en uppskattad mottagning för inbjudna gäster på Svenska klubben i Björneborg. Folktingets ordförande Henrik Wickström höll ett tal och Folktingets mångåriga ordförande för förvaltningsutskottet Mats Brandt uppmärksammades med anledning av hans kommande 50-årsdag. Under kvällen underhöll Allan & the Astronauts med en konsert.

NORDISK OCH INTERNATIONELL VERKSAMHET

Under verksamhetsåret har Folktinget varit aktivt i den nordiska och internationella verksamheten. Året har präglats av varierande verksamhet och det har varit glädjande med ett stort antal internationella besöksgrupper som intresserat sig för Folktinget och för Finlands tvåspråkighet.

Den nordiska verksamheten är av särskild vikt för Folktinget. Bokmässan i Göteborg ordnades i slutet av september och Folktinget ordnade där en diskussion om vilka möjligheter de mångsidiga och högklassiga högskoleutbildningarna på svenska i Helsingfors kan ge. I diskussionen deltog ambassadör Maimo Henriksson (Finlands ambassad i Stockholm), sakkunniga Belinda Andersson (Helsingfors universitet) och marknadsföringskoordinator Alina Anderson (Svenska Handelshögskolan). Christina Gestrin var moderator. Panelen diskuterade bland annat om vilka positiva effekter tillströmningen av svenska studenter har för Finlands tvåspråkighet och varför är det så viktigt att vi värnar om en växelverkan mellan våra länder.

Folktinget fick också närmare kontakt med nynorskan i Norge, då Folktinget ingick i ett Nordplus-projekt tillsammans med representanter från Norge och Lettland. Projektets mål har varit att utbyta erfarenheter hur man kan främja ett språk genom kulturevenemang. Projektledarna från Lettland inbjöd Folktinget på grund av vår långa erfarenhet av att ordna Svenska veckan. Gerd Norrgård från Folktinget besökte den norska festivalen Festspela i början av juni, och under Svenska veckan tog Folktinget emot de lettiska och norska projektdeltagarna.

Den 2-5 juli deltog Christina Gestrin i en rundabordsdiskussion i Haag, på inbjudan av Högkommissarien för Nationella Minoriteter i OSSE (organisationen för säkerhet och samarbete i Europa).

I november var Folktinget inbjudet av Finsk-Norska kulturinstitutet i Oslo för att tala på ett evenemang om svenskan i Finland och nynorskan i Norge. Anna Jungner-Nordgren deltog som Folktingets representant.

Folktinget har också fortsättningsvis ingått i styrgruppen för projektet Tur Retur. Projektet drivs av Finlandsinstitutet i Stockholm och har som mål att med olika metoder underlätta en flytt tillbaka till Finland för de många finländare som flyttat till Sverige. Projektet avslutades den 31 december 2024 i väntan på eventuell tilläggsfinansiering.

Representanter för Folktinget har även deltagit i ett flertal evenemang som ordnats av Finsk-Svenska Handelskammaren och Folktinget har också deltagit i Pohjola-Nordens förbundsmöte. Anna Jungner-Nordgren är invald i förbundets valberedning.

EU-valet

I anslutning till Folktingets session ordnade Folktinget ett seminarium om språkminoriteter och språkliga rättigheter på riksdagen den 17 maj. Seminariet hade titeln Language Minorities and Linguistic Rights in the EU. Inbjudna talare var professor Vicent Climent-Ferrando (Universitat Pompeu Fabra Barcelona), Europaparlamentariker Nils Torvalds (SFP) samt Senior Expert Anna Solé (Europeiska kommissionen). Seminariet utföll väl och direktsändes på Folktingets digitala kanaler.

Evenemanget avslutades med en EU-valdebatt med kandidater från sex olika partier. Kandidaterna som deltog var Eva Biaudet (SFP), Ville Niinistö (De Gröna), Gashaw Bibani (VF), Anton Nilsson (Åland), Ted Apter (Saml) och Kimmo Kiljunen (SDP). Moderator var Anna Jungner-Nordgren.

Besök på
Göteborgs
bokmessa i
september
- diskussion om
att studera på
svenska i
Helsingfors.





Utlåtanden och höranden

Folktinget skrev ett utlåtande gällande den finska regeringens sjätte rapport om genomförandet av ramkonventionen om skydd för nationella minoriteter. Folktinget lyfte bland annat upp att ett stort problem i Finland är bristen på svenskspråkiga tjänstemän inom statliga, regionala och lokala myndigheter. Detta betonas också i nationalspråksstrategin och Folktinget underströk i sitt utlåtande vikten av att strategin genomförs. Utlåtande följdes upp i april då Folktinget hördes av ramkonventionens expertkommitté som besökte Finland.

Folktinget gav också i juni ett utlåtande till the European Commission against Racism and Intolerance (ECRI) gällande Finlands insatser för att motverka rasism, intolerans och diskriminering. Folktinget, representerat av Stephanie Lindberg, träffade också en delegation från ECRI:s sekretariat senare på hösten i samma ärende.

Besök

I början av april tog Folktinget emot representanter för Kataloniens regering genom deras regeringsdelegation för de nordiska och baltiska länderna. Representanterna vill lära sig mera om Folktingets arbete, Finlands tvåspråkighet samt utbyta erfarenheter gällande tvåspråkighet mellan Katalonien och Finland.

I medlet av april tog Folktinget emot en besöksgrupp från Kosovo. Det var en delegation från the Office of the Language Commissioner, the Office of the Ombudsman och International Organization for Migration in Kosovo som vill höra om Folktingets arbete och hur vi bevakar och jobbar med språkliga rättigheter i Finland. Samma dag besökte också en kanadensisk forskare, Remi Legér, Folktinget med avsikt att höra mera om Folktinget och vår ställning i samhället och samarbetet med övriga aktörer.

I början av juni tog Folktinget emot en besöksgrupp från Sydafrika samt i medlet av juni en grupp Nordkurs-studenter bestående av ungdomar från såväl Finland som övriga Norden.

NPLD

Folktinget är grundande medlem i det europeiska nätverket Network to Promote Linguistic Diversity (NPLD). NPLD:s syfte är att utbyta goda exempel mellan språkminoriteter men också att tillsammans bedriva

I anslutning till sessionen ordnade Folktinget ett seminarium 17.5 om språkminoriteter och språkliga rättigheter i EU. En av huvudtalarna var Dr Vicent Climent-Ferrando, som är expert på språkpolitik och språkliga rättigheter.



gemensamt lobbyarbete gentemot bland annat Europaparlamentet och lyfta fram mindre talade språks betydelse och värna om språkliga rättigheter.

NPLD höll styrelsemöte, årsmöte och ett seminarium om språkteknologier i Santiago de Compostela den 24–26 april. Anna Jungner-Nordgren deltog i egenskap av vice ordförande för nätverket. En ny vice ordförande valdes i stället för den irländska representanten vars mandatperiod tog slut, den nya vice ordföranden kommer från Baskien och heter Mikel Etxebarria.

NPLD ordnade ett frukostseminarium i Bryssel riktat till representanter för Europeiska kommissionen och Europaparlamentet i samband med den Europeiska språkdagen i september. Anna Jungner-Nordgren deltog med ett anförande och fungerade som moderator.

I medlet av november hölls NPLD:s styrelsemöte samt en konferens med temat Digitalization, Artificial Intelligence and Languages: Overview and Opportunities. Anna Jungner-Nordgren och Christina Gestrin deltog i evenemangen som ordnades i Barcelona.

FUEN

Folktinget erbjöds under året möjligheten att igen teckna ett medlemskap i en annan europeisk organisation som verkar för minoriteters rättigheter, Federal Union of European Nationalities (FUEN). Bakgrunden är att Folktinget i många år var associerad medlem i FUEN, med avsade sig medlemskapet år 2016 på grund av att Folktingets statsunderstöd sänktes kraftigt.

FUEN är en stor organisation med ca 100 medlemmar i 36 länder i Europa. Samarbetet med NPLD är gott och nätverken kompletterar varandra. FUEN har en bred verksamhet i speciellt östra Europa men en vilja finns att stärka närvaron i norra Europa.

Folktinget har ett gott samarbete med FUEN och har under de senaste åren dels ordnat en konferens tillsammans med FUEN, dels deltagit som talare på organisationens olika evenemang. Folktinget har även tagit emot olika utskott från FUEN för att belysa verkligheten för svenskan i Finland.

Folktinget välkomnades som stödjande medlem under FUENs kongress i Husum, Tyskland den 19–22 september. Anna Jungner-Nordgren deltog i kongressen och gav en presentation om Folktinget och svenskan i Finland.

FUEN ordnade ett seminarium om digitalisering i San Sebastian i Baskien den 26–28 november. Christina Gestrin deltog i seminariet som talare.



KOMMUNIKATION OCH SYNLIGHET

Folktinget satsar kontinuerligt på större synlighet i traditionella medier och på sociala medier.

Folktingets webbplats förnyades i sin helhet under våren 2024. Information och innehåll på finska och engelska kompletteras under 2025. Målet är även att skapa en undersida på webbplatsen som berättar om det svenska i Finland. På Folktingets webbplats har det även skapats ett större utrymme för inlägg av kolumnister.

På Folktingets webbplats publiceras all information om Folktingets verksamhet. Folktinget publicerade cirka 50 inlägg och artiklar på webbplatsen under året. På Facebook har Folktinget 2 500 följare och på Instagram 1 200 följare. Folktinget är även närvarande på LinkedIn. Dessutom har Svenska veckan en egen webbplats och egna kanaler på sociala medier. Folktinget använder Youtube för publicering av videor. Folktinget sänder ut pressmeddelanden via portalen ePressi och

webbplatsen samt håller kontakt med medier på regelbunden basis. Under året har Folktinget skickat ut ett 20-tal pressmeddelanden och fem nyhetsbrev. På Folktingets webbplats finns informationsvideor på finlands-svenskt teckenspråk och lättläst material om Folktinget. Folktinget inledde även året med en kommunikationskampanj där alla presidentkandidater fick svara på frågan om betydelsen av Finlands tvåspråkighet i en kort video. Folktinget lanserade en kampanj kring nyttosvenska på sociala medier under verksamhetsåret. För kampanjen identifierades fem personer som haft positiva upplevelser av svenskan i arbetslivet och som haft stor nytta av svenskan i karriären. Kampanjen resulterade i fem korta och slagkraftiga videor som publiceras på sociala medier. De som ställt upp har varit i olika åldrar och verksamma

inom olika branscher. Målgruppen för kampanjen är unga vuxna. Kampanjen lanserades under februari månad 2024.

Folktinget satsar kontinuerligt på större synlighet i traditionella medier och på sociala medier. Ett led i detta var en workshop och strategisession med kommunikationsexperten Jens Berg. Folktingets personal har även lärt sig mera om AI.

Tonen i Folktingets kommunikation är uppbyggande, professionell och positiv. Även när Folktinget framför kritik är vi sakliga och söker en konstruktiv lösning.

Pressmeddelanden

8.1	Folktinget frågar: Hur ser presidentkandidaterna på svenskan?
26.2	Folktinget lanserar en kampanj för nyttosvenska
21.3	Migri bör tydligt informera invandrare och flyktingar om rätten att välja integrationsspråk och om Finlands båda nationalspråk
30.4	Folktinget välkomnar avgiftsfria språkprov
14.5	Folktinget samlas till session den 18 maj 2024 i Lilla Parlamentet i Helsingfors
18.5	Resolution från Folktingets session 18.5.2024
3.6	Folktinget föreslår att det andra inhemska språket återinförs som obligatoriskt ämne i studentexamen
18.6	Barn, unga och språket i fokus på årets Suomiareena
19.6	Folktinget oroligt för att den föreslagna terapigarantin för barn och unga inte uppfylls för svenskspråkiga tjänster
14.8	Ändring av lagstiftning om körkortskontroller försvagar de språkliga rättigheterna
3.10	Den stora Svenska dagen-festen kommer till Borgå
28.10	Mirella uppträder på den stora Svenska dagen-festen 2024
1.11	Folktinget erbjuder musikbingo på Svenska dagen
6.11	Folktingets förtjänstmedaljer 2024
6.11	Här är årets pristagare på Svenska dagen-festen 2024
24.11	Ett nytt folkting utses våren 2025

Folktingets mediasynlighet

5.I	Svenska Yle Finns inget straff om välfärds- områden bryter mot språklagen: ”Styrelsen måste reagera om lagen inte följs”	28.I0	Svenska Yle Mirella uppträder på svenska dagen 6.II
8.I	Demokraatti Folktinget frågar: Hur ser presi- dentkandidaterna på svenskan?	30.I0	Österbottens tidning Dags igen för svenska veckan – nu talar Asterix ”grondsprååtsi”
9.I	HBL Folktinget om Mika Salminens uttalande i HBL: ”Folktinget kan inte acceptera Mika Salminens uttalande i HBL”	1.II	Åbo Underrättelser Snart är Svenska veckan här igen – i år lyfts tvåspråkigheten fram i Åbo
9.I	HBL HUS medger systemfel vid psykakuten för unga – ”Bekräftat att man inte följer språklagstift- ningen”, säger expert	4.II	Vasabladet Författaren Elin Willows håller ordkonstverkstad under Svenska veckan
15.2	Svenska Yle Allt sämre service på svenska hos myndigheter – Henriksson hop- pas Stubb får fler att våga prata svenska	5.II	Svenska Yle Fira svenska dagen med oss – följ kvällens fest live från Borgå
22.3	HBL Folktinget kräver tydlig myndig- hetsinformation om integration på svenska – så svarar Migri	6.II	BBL Dubbelbokad Alfred Backa, förväntansfulla KAJ-killar – Borgå slår på stort i kväll
17.5	Demokraatti Peter Sjökvist ser fram emot Folktingets session i Helsingfors	6.II	HBL Folktingets medalj till Alfred Backa och Antti Rinne
18.5	Svenska Yle Finlandssvenska politiker oroade över minskat förtroende: ”Bro- byggare får sällan synlighet”	6.II	Svenska Yle Komikern Alfred Backa får Folk- tingets förtjänstmedalj
18.5	Demokraatti Folktingets resolution föreslår olika åtgärder för att trygga en fungerande tvåspråkighet	6.II	Svenska Yle Här är svenska dagen-pristagare i Åboland och på Åland
3.6	Demokraatti Folktinget föreslår att det andra inhemska språket återinförs som obligatoriskt ämne i studentexa- men	6.II	Svenska Yle Här är årets pristagare på svenska dagen-festen 2024
2.9	Svenska Yle Vem vill du utse till Årets fin- landssvensk? Tipsa oss!	6.II	Kaleva Media, Forum24 Svenska dagen – myös Oulussa
3.I0	Svenska Yle Fira svenska dagen 6.II med KAJ, Lxandra och Janne Grönroos – Svenska Yle sänder festen direkt	6.II	Åbo Underrättelser Svenska dagen firades i Sigynsa- len i Åbo – ”Det är en fin tradi- tion”
4.I0	BBL Svenska dagen-festen kommer till Borgå	7.II	Svenska Yle ”Man kunde ha svenska dagen två gångar i året” – svenskan firades stort i Borgå
21.I0	Åbo Underrättelser Diskutera god vård på svenska under Svenska veckan i Åbo	25.II	Demokraatti Ett nytt folkting utses våren 2025
		23.I2	Svenska Yle Ministerierna glömde svenskan – 84 viktiga meddelanden finns endast på finska
		28.I2	HBL Ingemo Lindroos: Framsteg och bakslag för svenskan 2024 – här är betyget

EKONOMI

Räkenskapsperioden uppvisar ett underskott på 1956,38 euro. Folktingets viktigaste finansieringskälla är det statsbidrag som staten beviljar för Folktingets lagstadgade verksamhet. Det beviljade anslaget var 773 000 euro. Därtill har de tvåspråkiga kommunerna bidragit med 7975 euro. Folktingets garantier har stött Folktinget med 5 000 euro.

Folktinget erhöll sammanlagt 286 000 euro i allmänt stöd för verksamheten och 181 000 euro i projektbidrag av fonder och stiftelser. Projektbidragen har riktats till Svenska veckan, Suomiareena, och Svenska dagen. Stöd har mottagits av Svenska kulturfonden, Föreningen Konstsamfundet, Svenska Folkskolans Vänner, Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne, Stiftelsen Tre Smeder, William Thurings stiftelse och Aktiastiftelsen i Borgå.

De största kostnaderna består av personalens löner och bikostnader, sammanlagt 689 164,03 euro. Folktingspersonalen har bestått av 9 personer. Kostnader för den ordinarie verksamheten uppgick till 572 932,44 euro. Hyreskostnaderna för kansliutrymmet på Snellmangatan 13 uppgick till 101 244,32 euro.

Den televiserade Svenska Dagen festen är ett stort projekt som Folktinget förverkligar tillsammans med Svenska Yle och Paradmedia. Inför Svenska dagen ordnar Folktinget också traditionellt en mottagning för samarbetsparter. Kostnaderna för mottagningen och Svenska dagen festen uppgick sammanlagt till 88 599,58 euro. Svenska veckan är en annan årligen återkommande händelse. I år uppgick kostnaden för program och artister under Svenska veckan till 126 516,21 euro.

Balansräkningen uppvisar tillgångar på 231 128,57 euro. Det egna kapitalet uppgick till 30 842,95 euro.

Folktingets långfristiga skulder består av ett lån av Folktingets garantier. Summan är 21 900 euro och är en betalning för Folktingets hyresgaranti.

REVISIONSBERÄTTELSE

Till sessionen för Svenska Finlands folkting

Revision av bokslutet

Uttalande

Vi har utfört en revision av bokslutet för Svenska Finlands Folkting (FO-nummer 0281265-1) för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2024. Bokslutet omfattar balansräkning, resultaträkning och noter till bokslutet.

Enligt vår uppfattning ger bokslutet en rättvisande bild av folktingets ekonomiska ställning samt av resultatet av dess verksamhet i enlighet med i Finland ikraftvarande bestämmelser gällande upprättande av bokslut och det uppfyller de lagstadgade kraven.

Grund för uttalandet

Vi har utfört vår revision i enlighet med god revisionssed i Finland. Vårt ansvar enligt god revisionssed beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet. Vi är oberoende i förhållande till folktinget enligt de etiska kraven i Finland som gäller den av oss utförda revisionen och vi har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa. Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och folktingssekreterarens ansvar för bokslutet

Styrelsen och folktingssekreteraren ansvarar för upprättandet av bokslutet och för att bokslutet ger en rättvisande bild i enlighet med i Finland ikraftvarande bestämmelser gällande upprättande av bokslut samt uppfyller de lagstadgade kraven. Styrelsen och folktingssekreteraren ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta ett bokslut som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av bokslutet ansvarar styrelsen och folktingssekreteraren för bedömningen av folktingets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om man avser att likvidera folktinget upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida bokslutet som helhet innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i bokslutet.

Som del av en revision enligt god revisionssed använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- Identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i bokslutet, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- Skaffar vi oss en förståelse av den del av folktingets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i ledningens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- Drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av bokslutet. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om folktingets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i bokslutet om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om bokslutet. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett folkting inte längre kan fortsätta verksamheten.
- Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i bokslutet, däribland upplysningarna, och om bokslutet återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi kommunicerar med dem som har ansvar för folktingets styrning avseende, bland annat, revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den, samt betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat under revisionen.

Helsingfors den 28 april 2025

Martin Slotte GR, OFGR

RESULTATRÄKNING

RESULTATRÄKNING	1.1 - 31.12.2024	1.1 - 31.12.2023
ORDINARIE VERKSAMHET		
Intäkter	192 357,59	247 973,86
Kostnader		
Personalkostnader	-689 164,03	-685 385,57
Avskrivningar	-3 735,24	-4 980,10
Ordinarie verksamhetens kostnader	-572 932,44	-605 781,19
-1 265 831,71	-1 296 146,86	
Ordinarie verksamhetens underskott	-1 073 474,12	-1 048 173,00
Investerings-och finansieringsverksamhet		
Intäkter	55,48	5,94
Kostnader	-512,74	-426,90
-457,26	-420,96	
RESULTAT AV DEN EGENTLIGA VERKSAMHETEN	-1 073 931,38	-1 048 593,96
Övrig verksamhet		
Allmänna bidrag		
Intäkter	1 071 975,00	1 050 570,64
	1 071 975,00	1 050 570,64
RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVERSKOTT (UNDERSKOTT)	-1 956,38	1 976,68

BALANSRÄKNING

BALANSRÄKNING	31.12.2024	31.12.2023
AKTIVA		
BESTÅENDE AKTIVA		
Materiella tillgångar	11 205,24	14 940,48
BESTÅENDE AKTIVA TOTALT	11 205,24	14 940,48
RÖRLIGA AKTIVA		
Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	915,00	7 520,04
Övriga fordringar	5 009,87	15 009,64
Resultatregleringar	26 463,12	29 192,84
Finansiella värdepapper	100,00	100,00
Kassa och banktillgodohavanden	187 435,34	151 793,11
RÖRLIGA AKTIVA TOTALT	219 923,33	203 615,63
AKTIVA TOTALT	231 128,57	218 556,11
PASSIVA		
EGET KAPITAL		
Fria fonder		
Balanserad vinst från tidigare räkenskapsperioder	32 799,33	30 822,65
Räkenskapsperiodens vinst (förlust)	-1 956,38	1 976,68
EGET KAPITAL TOTALT	30 842,95	32 799,33
FRÄMMANDE KAPITAL		
Långfristigt		
Övrigt långfristigt främmande kapital	21 900,00	21 900,00
Kortfristigt		
Skulder till leverantörer	24 373,68	20 192,21
Övriga skulder	24 504,91	14 392,44
Resultatregleringar	129 507,03	129 272,13
FRÄMMANDE KAPITAL TOTALT	200 285,62	185 756,78
PASSIVA TOTALT	231 128,57	218 556,11

ANSTÄLLDA OCH FÖRTROENDEVALDA



Personalens
sommarutflykts-
dag i Lovisa.

Anställda

Kristina Beijar, sakkunnig i förvaltningsärenden

Christina Gestrin, folktingssekreterare

Camilla Grundström, biträdande folktingssekreterare, alterneringsledig 1.3–8.6.

Anna Jungner-Nordgren, sakkunnig i nordiska och internationella ärenden

Christine Kotzev, jurist, specialsakkunnig i social- och hälsovårdsärenden

Christina Kroll, kanslist

Maria Larma, projektledare, alterneringsledig 1.2–31.7, avslutade sitt arbetsförhållande 29.7

Stephanie Lindberg, språkskyddssekreterare och integrationsansvarig

Johan Lindholm, ansvarig för kommunikation och evenemang

Gerd Norrgård, projektledare, vikarie för Maria Larma under hennes alterneringsledighet 1.2–31.7 och efter hennes avslutade arbetsförhållande; tillsvidareanställd fr.o.m. 9.10.

Majvor Taddele, vikarie för Camilla Grundström under tiden 1.3.2024–14.6.2024

Folktingets adress är Snellmansgatan 13 A, 00170 Helsingfors. Övriga kontaktuppgifter är tfn 040 758 5074, e-post folktinget@folktinget.fi och webbplats folktinget.fi.

Svenska översättningsbyrå Ab

Svenska översättningsbyrå Ab översätter texter i huvudsak från finska till svenska och från svenska till finska. Byrå är specialiserad på översättningar av krävande myndighetstexter och andra facktexter. De största kunderna under året var myndigheter och organisationer, men bland uppdragsgivarna fanns också företag och privatpersoner. Styrelsen bestod av Henrik Wickström (ordf.), Jan Rosqvist och Christina Gestrin. Folktingssekreteraren verkade som byråns verkställande direktör. Som övertranslator verkade Frida Ahtokari-Lummi. Verksamheten sysselsatte cirka 20 frilansöversättare. Byrå delar utrymmen med Folktinget. Byråns kontaktuppgifter: Telefon 040 772 4985, e-post oversattningar@folktinget.fi, webbplats oversattningsbyran.fi.

Svenska Finlands folktings garanter r.f.

Svenska Finlands folktings garanter r.f. är Folktingets understödsförening. Föreningen förvaltar Finlands svenska kommunalfonds och Bojan Sonntags fonds medel. Dess styrelse bestod under året av Stefan Svenfors (ordf.), Jan Rosqvist (vice ordf.), Henrik Wickström, Christel von Martens, Dag Wallgren och Ellen Wenman. Christina Gestrin var föreningens ombudsman.

FOLKTINGSLEDAMÖTER 2021–2025

Svenska folkpartiet i Finland r.p.

Helsingfors valkrets

Björn Månsson
Cecilia Ehrnrooth

Nylands valkrets

Anders Adlercreutz, Kyrkslätt
Thomas Blomqvist, Raseborg
Veronica Rehn-Kivi, Grankulla
Mikaela Nylander, Borgå
Marie Bergman-Auvinen, Ingå
Anders Portin, Esbo
Kicka Lindroos, Sibbo
Linnéa Henriksson, Raseborg
Patrik Karlsson, Vanda
Thomas Rosenberg, Lovisa
Merja Laaksonen, Sjundeå
Stefan Stenberg, Grankulla
Monica Avellan, Tusby
Frida Sigfrids, Borgå

Åbolands valkrets

Anna-Karin Tötterman, Åbo
Peter Mattjus, Pargas
Britt-Mari Norrbacka, Kimitoön

Vasa valkrets

Anna-Maja Henriksson, Jakobstad
Johanna Holmäng, Pedersöre
Rasmus Mattus, Vörå
Ann-Sofi Backgren, Korsnäs
Hans Snellman, Karleby
Marit Nilsson-Väre, Vasa
Carl-Gustav Mangs, Kaskö
Anton Broända, Kronoby
Lukas Enlund, Korsholm
Anna-Lena af Hällström, Kristinestad
Mats Brandt, Vasa
Markus West, Malax
Johanna Borg, Näripes
Carl-Wilhelm Stenman, Larsmo
Reinhold Klockars, Vasa
Ramieza Mahdi, Vasa
Ralf Skåtar, Nykarleby
Elin Svedman, Näripes

Övriga Finlands valkrets

Tanja Nyman, Uleåborg

Samlingspartiet r.p.

Helsingfors valkrets

Kimmo Sasi
Harry Bogomoloff
Ted Apter
Laura Rissanen
Sanna-Maria Bertell
Raine Luomanen

Nylands valkrets

Mia Heijnsbroek-Wirén, Lovisa
Michael Berner, Borgå
Annika Warras-Stjernvall
Thorolf Sjölund, Kyrkslätt
Eva Kivilaakso-Wellmann, Esbo
Roger Hafström, Raseborg

Vasa valkrets

Jessica Bårdsnes, Kristinestad
Victor Kangas, Larsmo

Övriga Finlands valkrets

Katja Isomöttönen, Jyväskylä

Finlands Socialdemokratiska Parti r.p.

Helsingfors valkrets

Inger Östergård
Hildur Boldt

Nylands valkrets

Johan Kvarnström, Raseborg
Anette Karlsson, Borgå
John Liljelund, Esbo

Åbolands valkrets

Ann-Mari Kulla, Kimitoön

Vasa valkrets

Anna Caldén, Nykarleby
Peter Sjökvist, Näripes
Christer Bogren, Malax

Vänsterförbundet r.p.

Åbolands valkrets

Tomy Wass, Kimitoön
Anna Funck, Åbo

De Gröna r.p.

Nylands valkrets

Katarina Alanko, Esbo

Åbolands valkrets

Pia-Maria Gardberg, Åbo

Kristdemokraterna i Finland r.p.

Vasa valkrets

May-Gret Axell, Vasa
Leif Tast, Malax

Landskapet Åland

Anton Nilsson
Liz Mattsson
Jesper Josefsson
Marcus Måtar
Sara Kemetter
Wille Valve
Rainer Juslin

FOLKTINGETS BESLUTANDE ORGAN ÅR 2024

Styrelsen 2023 – 2025

Folktingets styrelse bestod av 18 ledamöter med personliga ersättare enligt följande:

ORDFÖRANDE

Henrik Wickström, SFP (4)

Mikael Nyberg, SFP

I VICE ORDFÖRANDE

Matilda af Hällström, Saml (3)

Kimmo Sasi, Saml (-)

II VICE ORDFÖRANDE

Johan Kvarnström, SDP (3)

Carita Henriksson, SDP (-)

MEDLEMMAR

Niklas Mannfolk, SFP (2)

Solveig Halonen, SFP (1)

Catharina von Schoultz, SFP (2)

Stefan Sandström, SFP (-)

Kjell Wennström, SFP (3)

Märta Marjamäki, SFP (-)

Henrika Franck, SFP (4)

Peter Hackman, SFP

Suzanne Sjöholm, SFP (4)

Petteri Kaleva, SFP

Catarina Silvander, SFP (4)

Antti Koivukangas, SFP

Marit Nilsson-Väre, SFP (3)

Monica Asplund, SFP (1)

Roberth Sjöström, SFP (3)

Johanna Borg, SFP (1)

Thorolf Sjölund, Saml (4)

Virva Wahlstedt, Saml

Michael Berner, Saml (3)

Annika Warras-Stjernvall, Saml (1)

Anna Caldén, SDP (3)

Nils-Johan Englund, SDP (-)

Anton Nilsson, Åland (3)

Wille Valve, Åland (-)

Liz Mattsson, Åland (4)

Jesper Josefsson, Åland

Anna Funck, Vänsterförbundet (1)

Katarina Alanko, De Gröna (-)

May-Gret Axell, KD (3)

Bianca Gräsbeck, Vänsterförbundet (-)

Styrelsen sammanträdde till fyra (4) möten under verksamhetsperioden.

Parentesen efter namnen anger närvarostatistik.

Styrelsens arbetsutskott 2023–2025

Arbetsutskottet hade följande sammansättning:

ORDFÖRANDE

Henrik Wickström, SFP (2)

I VICE ORDFÖRANDE

Matilda af Hällström, Saml (2)

II VICE ORDFÖRANDE

Johan Kvarnström, SDP (3)

MEDLEMMAR

Mats Brandt, SFP (3)

Maaret Castren, Saml (1)

Patrik Karlsson, SFP (4)

Veronica Hertzberg, SFP (2)

Suzanne Sjöholm, SFP (4)

Anton Nilsson, Åland (3)

Arbetsutskottet sammanträdde till fyra (4) möten under verksamhetsperioden. Parentesen efter namnen anger närvarostatistik.

Utskotten 2023–2025

FÖRVALTNINGSUTSKOTTET

höll fyra möten under verksamhetsperioden.

Mats Brandt, ordf. (4), John Liljelund, vice ordf. (3), Ann-Sofi Backgren (4), Sanna-Maria Bertell (-), Carola Juselius (3), Lars Nyberg (4), Tuula Närvä (3), Maiken Poulsen Englund (-), Fredrik Rönnlund (2), Stefan Salonen (1), Roger Weintraub (-). Ulf Stenman, permanent sakkunnig, Finlands Kommunförbund (4). Sture Fjäder (-) ersatte Roger Weintraub fr.o.m. 20.3.2024. Kristina Beijar var sekreterare för utskottet.

Personliga ersättare: Marjo Österdahl (-), Rasmus Hautala (-), Paavo Kähkönen (-), Tom Kullberg (1), Mats Lagerstam*, Kjell Wennström (-), Jonas Heikkilä (1), Rolf Granlund (-), Bianca Gräsbeck (2), Leo Byskata (-), Alexis Vartiainen (-). Nils-Johan Englund (-) ersatte Mats Lagerstam fr.o.m. 20.3.2024.

*Mats Lagerstam avled 13.10.2023

SOCIAL- OCH HÄLSOPOLITISKA UTSKOTTET

höll tre möten under verksamhetsperioden.

Maaret Castrén, ordf. (3), Regina Koskinen, vice ordf. (1), Joacim Sandbacka (2), Eva-Maria Strömsholm (3), Marie Bergman-Auvinen (3), Bo Grönholm (3), Marjo Österberg (2), Pernilla Söderlund (3), Mikaela Blomqvist-Lyytikäinen (3), Lena Sjöberg (2), Birgitta Gran (2). Christine Kotzev var sekreterare för utskottet.

Personliga ersättare: Heikki Pakarinen (-), Niklas Guseff (1), Johanna Borg (-), Sture Erickson (-), Peter Rolin (-), Raine Luomanen (-), Annika Hautala (1), Simon Påvals (-), Kurt Hellstrand (-), Mona Lehtonen (-), Branko Lampi (-).

UTBILDNINGSUTSKOTTET

höll fyra möten under verksamhetsperioden.

Patrik Karlsson, ordf. (4), Raija Lummi, vice ordf. (2), Pia Öhman (2), Monica Asplund (4), Paola Fraboni (4), Eva Kivilaakso-Wellmann (-), Karita Blom (4), Elspeth Randelin (1), Kurt Hellstrand (4), Pia-Maria Gardberg (3), Ylva Gustafsson (2). Minna Lindberg, permanent sakkunnig, Finlands Kommunförbund (3) och Kurt Torsell, permanent sakkunnig, Utbildningsstyrelsens svenska enhet (1). Camilla Grundström var sekreterare för utskottet 1.1–28.2 och 9.6–31.12. Under tiden 1.3–8.6 fungerade Majvor Taddele som sekreterare.

Personliga ersättare: Jan-Peter Nygård (-), Roger Hafström (-), Niklas Rönnberg (-), Christer Rosengren (-), Sverker Engström (-), Ursula Dannbom (1), Nina Wessberg (-), Jonathan Vik (2), May-Gret Axell (-), Katarina Alanko (-), Eliel Kilpelä (-).

INTEGRATIONSPOLITISKA UTSKOTTET

höll tre möten under verksamhetsperioden.

Veronica Hertzberg, ordf. (3), Sebastian Johansson vice ordf. (2), Niklas Grönroos (2), Jessica Lerche (2), Margita Lukkarinen (3), Jessica Bårdsnes (1), Malin Vesterback (1), Anita Husell-Karlström (-), May-Gret Axell (2), Anni Teerikangas (1), Lisen Ede (1). Stephanie Lindberg var sekreterare för utskottet.

Personliga ersättare: Ted Urho (-), Catharina von Schoultz (), Otto Långvik (), Greger Forsblom (-), Veera Hellman (-), Tom Blomqvist (-), Lucas Jordi (-), Jesper Josefsson (-), Annika Lyytikäinen (), Bicca Olin (-), Benny Uhlenius (1).



SNELLMANSGATAN 13 A, 00170 HELSINGFORS • TFN +358 40 758 5074
folktinget@folktinget.fi • www.folktinget.fi